

Başvekillikte Kat'î Değişiklik

İsmet İnönü

Celâl Bayar Başvekil Oldu, Fakat Meclis Açılıncıya Kadar Vekil Sıfatı Vazife Görecektir

Bu Kat'î Tebeddülden Ecnebi Devletler de Haberdar Edilmiştir

Celâl Bayar

Başvekillette Değişiklik

Ahmet Emin YALMAN

Başvekil İsmet İnönünün bir buçuk ay için izin rica ettiği resmî bir tebliğ şeklinde duyulunca, siyasi hayat içinde bulunanların manâsını teftişinde güçlük çekmediler: İsmet İnönü'nün şüphesiz Başvekilletten istifa arzusunun gösterdiği.

Bir buçuk aylık zamanın tam Meclisin açılmasına tesadüf etmesi de vaziyeti bu bakımdan aydınlatmağa yardım ediyordu.

Yeni bir vekiller heyetinin kurulması için Meclisin açılmasına ihtiyaç var. Meclis açılmaya kadar vaziyetin idaresi için de tabii şekil, ancak Başvekilin mezun sayılması ve yeni Başvekilin Meclis açılmaya kadar vekil adı altında vazife görmesi olabilir.

İşte tutulan yol da budur. Yalnız umumî surette okuyucular müspet bir haber almayınca herkes merak sarmış ve kulaktan kulağa fısıltılar devam etmiştir. Biz okuyucularımız merakını açık bir surette halletmeği isterdik. Fakat tebeddülün saklıları hakkında kendimiz tamamiyle tenevvür etmedikçe okuyuculara katî haberler vermeğe kalkışmağın doğru görmedik. Ancak muhtelif ihtimalleri, ima yoluyla anlattık.

Şimdi artık kat'î bir hâdise karşısında bulunuyoruz. İsmet İnönü on iki senelik muvaffakiyetli, feragatli, çok yorucu bir çalışmadan sonra Başvekil makamından çekilmiştir. Yerine İktisat Vekili Celâl Bayar Başvekil olmuştur. Fakat Meclis açılıncıya kadar bu vazifeyi vekil adı altında yapacaktır.

Tebeddül haberi memlekette bir cihetten derin ve hakiki bir teessür uyandıracaktır. İsmet İnönü, Atatürk'ün en yakın çalışma arkadaşı sıfatıyla inkılâp tarihimizin canlı bir parçasıdır. Türk kurtuluş ve kalkınma tarihinde silinmez bir yeri vardır. Kalplerimizde ona karşı olan sevgi ve şükran hiç bir zaman eksilmeyecek, daima dünkü ve bugünkü canlı şeklinde kalacaktır.

Bu tebeddül, İsmet İnönü'nün Türk inkılâbı için faaliyet başından uzaklaşmasını (Arkası 10 üncüde)

(Cumartesi günleri çıkan Haftalık Tarih yazımızın haricî meselelere taallük eden kısmını üçüncü sayfamızın 6 mci sütununda bulacaksınız.)

Tebeddül Hiçbir Fikir İhtilâfından Doğmamıştır. Atatürk ile İsmet İnönü Arasındaki Arkadaşlık ve Sevgi Her Vakitki Kadar Derin ve Samimîdir

Başvekillette kat'î bir değişiklik olduğu artık tahakkuk etmiştir. Bugün fiilen Başvekillette Celâl Bayar geçmiş bulunuyor. Fakat yeni bir Vekiller Heyetinin kurulması için Meclisin toplanması lazımdır. Kamutay, Nyon anlaşması münasebetile fevkalâde bir toplantı yapmıştır. Arkasından bir daha fevkalâde toplantı fazla geleceği için ilkinin başında Meclis muhatap toplantısına başlayıncıya kadar Başvekil İsmet İnönü'nün mezun bulması tarzında bir şekil muhafaza edilecek ve Celâl Bayar yeni vazifesini vekil adı altında yapacaktır.

Tebeddülden ecnebi sefirleri de haberdar edilmiştir.

Fikir İhtilâfı Yok

Tebeddül, hiçbir fikir ihtilâfından doğmamıştır. Dedikodu tarzında dillerde dolaşan şayialar yalandır. Atatürk, senelerdenberi en müşkül dakikalarda yanında görmiye alıştığı kıymetli çalışma arkadaşına her vakitki sevgi ile bağlıdır. İsmet İnönü Şefe derin hayranlığını ve bağlılığını her vakit isbat etmiş ve inkılâbın muvaffakiyetini Büyük Önderin etrafında bir tek insan gibi toplamakta görmüştür. Bu duyguları bugün de, yarın da her vakitki kadar canlı ve kuvvetli kalacaktır.

Yalnız şurası vardır ki inkılâp devamlı bir surette yol alıyor. Az bir zaman içinde uzun merhaleler aşılıyor. İhtiyaçlar hergün ilerliyor, çoğalıyor.

Bu ihtiyaçlardan biri de inkılâbın şahsa bağlı olmadığı ve kendi kökile ve kuvvetile yaşadığının zihinlerde yer tutmasıdır.

Senelerden beri haricte ve dahilde kulaktan kulağa şu sözler fısıldanıyor: "Evet büyük işler yapılıyor. Fakat bunu Atatürk yapıyor ve İsmet İnönü gibi kuvvetli bir kabine reisine ve güvenli bir şahsiyete dayanarak tatbikatını temin ediyor. Fakat insan ömrü fanidir. Bu bir, iki kuvvetli adam, her insanın günün birinde bekliyen, tabii akibete uğrayınca Türk inkılâbı denilen şey inhilâl edecek, Türkiye'nin büyük şahsiyetlere dayanan kudreti tükenecektir."

Bu yolda bir hissini ancak diktatörlük memleketlerinde yeri olabilir. Türkiye'nin umumî hayatının şahıslara dayanmaması, kendi kendine işliyen, derin köklü bir mekanizma haline gelmesi için Atatürk ilk gündüden beri her türlü gayretini sarfetmiştir. Bununla beraber tamamiyle, hak-sız bile olsa, böyle bir his bilhassa haricte vardır. Bundan atı hakkında endişeler doğmakta, düşmanca emeller besliyenler de: "Bekliyelim, günün birinde sıramız gelecek," gibi fikirlerde bulunmaktadırlar. İnkılâbın fani şahıslara dayandığı fikrini tamamiyle silmek; istikbale tam bir emniyet uyandırmak bakımından şiddetli bir ihtiyaçtır.

Bundan başka serbest istifa yoluyla bol adam yetişmesi de bir memleket için bir ihtiyaçtır. Vekâlet makamlarında olgunlaşan her yüksek kudrette devlet adamının yerini dolduracak birer kuvvetli adam olduğunu bilmek, memleket için bir ferahlık ve güven kaynağıdır.

Değişen Vaziyet

Tebeddüle aranacak diğer bir sebep de şudur: Türk inkılâbı çok süratle olgunlaşıyor. Bünyemizde iktisadi ve içtimai birçok uzuvlar değişiyor, günden güne olgunluk ilerliyor.

Dünden kalma menfi fikirlerle dolu bir muhitte Türk inkılâbı gibi eşsiz bir kıymet bekçisiz ve itinasız bırakılamazdı. Adeta bir sırde nadir ve kıymetli bir fidan yetiştirilir gibi bunun üzerine titremek, merkezi bir sistem içinde koruyucu tedbirler almak bir zaruretti.

Bu ağır ve müşkül vazife İsmet İnönü'ne düşmüştür. Türk inkılâbının yerleşmesine, istikrarına ve emniyetine ait tedbirleri büyük bir itina ile tatbik etmiş, bu gaye için derin bir sevgi ve alaka ile geceli gündüzlü uğraşmıştır. Memlekette umumî menfaate dayanır bir hükümet telâkkisinin yerleşmesine, haricte itibarımızın yükselmesine pek çok hizmet etmiştir. Türk tarihi, Atatürk'ün en yakın çalışma arkadaşı sıfatile kendisine ebedî bir şeref ve minnet mevkii ayıracaktır.

(Arkası 10 üncüde)

Musolini Münihte

B. Mussolini, Hitler'e Faşizm Fahrî Onbaşısı Unvanını Verdi

Münih, 25 (TAN) — İtalya hükümeti reisi Sinyor Mussoliniyi getiren tren, bu sabah saat 6 da Alman hudut istasyonu olan Kiefersfeld'e varmış ve Duçe orada Hitlerin muavini B. Hess tarafından karşılanmıştır. Mussolini'nin treni, saat onu iki geç Münih garına girmiştir. Garda Hitler ve bütün Alman hükümeti ricali bulunmakta idiler. Duçe, mütebessim bir çehre ile trenden inerek Führeri ve hükümet erkânını selâmlamış ve ellerini sıkıştır.

Garın etrafında muhafaza bölüklerine mensup içiçe beş kordon mevcuttu. Ahaliye, Mussolini ile Alman hükümeti reisinin geçecekleri sahanın beş yüz yarda uzağından seyretmek müsaadesi verilmişti.

Halk, iki devlet reisini konuşunca alkışlamışlardır. Duçe ile Führer açık bir otomobile binerek doğruca Hitlerin Prinzregenten sokağında bulunan evine gitmişlerdir.

Mussolini ile Hitler, ancak öğle yemeğinden evvel saat 11 buçukta bir (Arkası 10 üncüde)

Güreşlerde Takımımız 7-0 Galip

Beşinci Balkan şampiyonasına iştirak eden Yugoslav güreşçileri, Belgrad şehri temsil için Taksim stadında güreşçilerimizle karşılaşmışlar. Müsabakalar, Türk takımının 7 — 0 galibiyeti ile neticelendi.

Güreşlerin tafsilâtını spor sayfamızda bulacaksınız.

KONGRE DAĞILDI

Bütün Profesörler, Söz Alarak Muvaffakiyetli Neticeyi Alkışladılar

Büyük Şef, kongrenin dünkü toplantısında

Beşmilyonluk ilim ve tarih dünyasının günlük bir hâdisesi olan ve tarihin şimdikiye kadar ilme kapalı kalan birçok noktalarında ışıklar yakan İkinci Türk Tarih Kongresi, dün me-

(Arkası 7 incide)

Dil Bayramı Bütün Yurtta Kutlanıyor

Bugün Dil Bayramımızdır. İlk Türk Dil Kurultayının toplandığı 26 Eylül, her sene olduğu gibi bugün de yurdun her tarafında hararetle kutlanacaktır.

Bu bayram, dünya dillerine analık ve köklük eden öz Türk dilinin Büyük Önder Atatürk'ün eliyle yüceltildiği günün yıl dönümüdür. Türklük bu büyük kültür inkılâbına da Atatürk'ün yüksek deha ve asil iradesi ile erişmiştir. Yürüyen, hudutları aşan bu devrim, Güneş — Dil teorisi ile uluslararası kültür sahasında da eşsiz bir varlık yaratmış bulunuyor.

Atatürk'ün ilk işaretinden bugüne kadar geçen kısa zaman içinde Türk dili çok şeyler kazanmış ve özlüğünün sahibi olmuştur.

İşte bugün, bu bayramın, öz-

dil bayramımızın yıldönümünü kutluyoruz.

Bayram için Dil Kurumu tarafından bir program hazırlanmıştır. Bu programa göre, bugün saat 18 de Ankara ve İstanbul radyoları birleştirilecek ve Türk Dil Kurumu adına bir söylev verilecektir. Halkevleri de kendi bölgelerindeki imkânlarla göre Dil Bayramı, Dil İnkılâbı hakkında konferanslar vereceklerdir. Bütün bu tezahüratta, Ulu Önder Atatürk'ün yüksek himaye ve irşatları altında Türk dili üzerindeki çalışmaların hergün daha çok genişliyen yüksek bir faaliyet göstermekte olduğu anlatılacaktır.

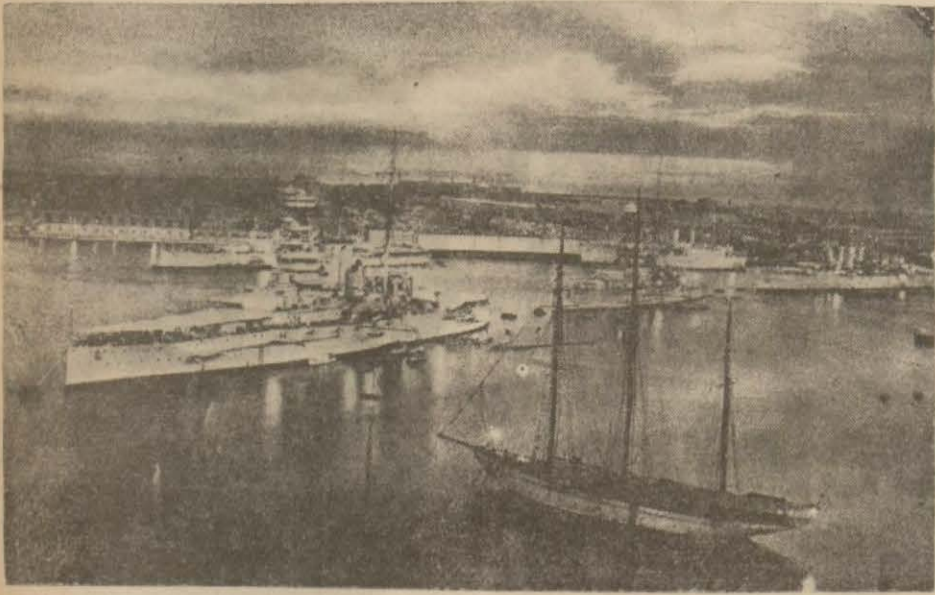
(Dil devrimimizi anlatan yazı (7) inci sayfamızdadır.)

Yıldızdan San Remoya

YAZAN : S. S.

No. 51

Damat Ferit, Nis'ten Doğruca Maltaya Gitti

Malta limanının en yeni resimlerinden biri

Damat Ferit Paşa, son istifaya mecburiyet meselesinde, kendisini kâfi derecede tutmadığı için Vahdettine son derecede güvenmişti. Bundan dolayı, bu da - vet telgrafını aldığı zaman mal - taya gitmek istememişti. Faka zevcesi Sultan onu icbar etmiş:

— Aslanımın böyle bir zamanda gidip te derdine merhem olmazsan, ben de sana koca demem.

Diye, ayak diremişti. Artık, tüyü dökülmüş bir tilki naline gelen sabık aslanın yarısı o kadar derin idi ki; acaba bu köh - nemiş siyaset baytarı, onun derdi - ne derman olabilecek miydi?.

Damat Ferit Paşa, eniştesi Vah - dettine son derecede kırgın olmak la beraber, gerek bu davete ve ge - rek zevcesi Sultanın ısrarına daya - namadı. Zaten, senelerdenberi biri birlerine sarılarak yaşamıya almış olan bu iki kara yılan birbirin - den ayrılamazdı.

Damat Ferit Paşa (Nis) ten doğ ruca (Malta) ya gelmişti. Fakat onun bu gelişini, İngilizleri mem nun etmemiştir. Hattâ, bunu biz - zat kendisine ihsas etmiş olacak lar ki; bu siyaset Feridi, derhal kendisine bir gurur ve azamet ve - rerek:

— Bu gelişim; hiçbir siyasi mak sada müstenid değildi. Ancak, sıhrîyet şerefle mübahil olduğum, Zati Şahanevi ziyaret ederek, a - lece bazı meselelerin müzakeresin den ibaretir.

Demek mecburiyetini hissetmiş ti.

Enişte ile kayıbraderin karşı - laşmaları, epeyce firaklı olmuştu. Vahdettin, Damat Feridi görür gör mez:

— Gördünüz mü, başımıza ge - lenleri?.. Felek, bize neler eti?.. Demişti.

Çok gariptir ki; islâm peygam - berinin varlığının ve ismini bir kere bile aklından geçirmemiş olan Damat Ferit Paşa; kimbilir ne gi - bi bir düşünce ile:

— Merak buyurmamız, efendi - miz. Hicret, sünneti seniye dir.

Diye, kendisinden hiç ümit edil - miyen bir cevap vermişti. Damat Ferit Paşa, Maltada iki gün kalmıştı. Bu iki gün zarfın - da, Osmanlı imparatorluğunun bu iki baş cellâdı, bir hayli şeyler ko - nuşmuşlardı.

Konuşulan şeyleri aynen bura - ya nakletmek suretile bir kehanet göstermek istemiyoruz. Ancak, o günlerde Vahdettinin maiyetinde bulunup ta bugün bize bu notları veren zatın rivayetlerini, aynen a - şağıya dercediyoruz:

Vahdettin en evvel Avrupadaki siyaset cereyanlarını, ve bilhassa Lozan konferansının ne netice al - mak ihtimali olacağını öğrenmek istemişti.

Çok hayrete şayandır ki, Damat Ferit Paşa bütün uzun hayat müd detince daima uzak yaşadığı haki kate rücu etmiş; hülâsa olarak şu sözleri söylemişti:

— Mustafa Kemal Paşa, yalnız Anadolu'daki düşman ordusunu de ğil; bütün dünyadaki düşman fi - kirlerini mağlûp emiştir. Hiç şüp - he etmiyorum ki; Lozan konfe - ransı da, onun zaferi karşısında baş eğecektir. Buraya gelmeden

bir gün evvel, Venizelosun en yak - m dostlarından biri ile görüş - tüm. Bu zat, aynı zamanda, İngi - liz - Yunan siyaseti arasında köp - rü vazifesini de ifa etmektedir.. Söz, Lozan konferansına intikal etti. Bu zat hiç tereddüt etmeden; "dostum Venizelosu çok acıyorum. Mustafa Kemal Paşadan ilham al - an İsmet Paşa ile Lozan konfe - ransı salonunda girişeceği siyasi harpte, hiçbir şey kazanmaya mu - vaffak olamayacak.. Bu çarpışma, belki de aziz dostumun o büyük siyasi şöhretini temelinden sarsa - cak. Görüyorum ki, siyaset değil, deha harp ediyor..", dedi. Aynı zamanda, bazı kulağı delik gaze - tecilerle de temas ettim. Bunlar da yeni Türkiye Cumhuriyetini al kışıyorlar.. Artık Osmanlı İmpa - ratorluğundan bahsetmeyi bile lü - zumsuz addediyorlar

Damat Ferit Paşanın bu söze - ri, Vahdettinin mânevîyatını fena halde sarsmıştı. Belki kendini te - selli etmek.. Ve belki de, siyasi fi - kirlerine o kadar emniyet ettiği Damat Ferit Paşanın düşüncesini öğrenmek için, Said Mollamın mek - tubunu göstererek:

— Buna ne dersiniz?

Diye mırıldanmıştı.

H ayretlere sezadır ki, Var - dettin, bu meselede de Da - mat Ferit Paşadan şu cevabı almış tı:

— Artık; her şey bitmiştir, şev - ketmaap!.. Evvelâ şunu arzede - yim ki; bundan sonra, siyaset ya - pamazsınız. Sonra da şunu temin etmeliyim ki; gerek bu mektup ve gerek bundan sonra size vâki ola - cak müracaatların hepsi, birer pa - ra dolabıdır. Osmanlı İmparator - luğunun mukadderatı, artık hita - ma ermiştir. Sizi müteessir edece ğimi bilmekle beraber açık söyle - yeyim.. Artık bu ölüyü diriltmek, mümkün değildir... Elde, tutamak olarak bir hilâfet meselesi kalıyor. Müsaade buyursanız, açık söyle - yeyim; bundan da ümidi kesmek lâzım geliyor. Niçin? diyeceksi - niz. Arzedeğim. Tam (Nis) ten ay - rılacağım zaman, şimalî Afrikanın muhtelif yerlerinden ajans tel - grafları geldi. Oradaki İslamların başlıca münevverleri şurada bu - rada içtima etmişler; "Bir hristi - yan hükûmetine itica ederek, ma - kamını bu şekilde terkedene adamı Halife tanımayız, demişler.

Tecessüs ve merak dolayısıyla; kapı aralıklarından, paravana ar - kalarından ve muhavereyi dinli - yenlerin rivayetlerine nazaran Vah dettin Damat Ferit Paşanın bu söz lerine birdenbire öfkelenmişti.

— Anlıyorum. Siz, beni her ha - reketten menederek meflûc bir hal de mırakmak istiyorsunuz. Ben, hakkımı arıyacağım.

Demişti.. o zaman Damat Ferit Paşa yine sükûnetle şu cevabı ver mişti:

— Evet, amma Şevketmaap.. bü tün dünya, galipleri haklı buluyor.. Bana kalırsa, artık herhangi şekil de olursa olsun bir hak talebinden vazgeçip te hayatınızı tam bir sü - kûn ve inziva içinde geçirsiz, çok isabet olur.

(Arkası var)

Aşı Kâğıdı Olmayan Aşılı Talebe Mekteplere Nasıl Kabul Edilecekler?

Verilen bir emir üzerine, bütün mekteplerde gerek yeniden yazılan talebeden ve gerek eski talebelere tifo aşısı olduklarına dair birer kâğıt istenmektedir. Aşılı olan resmi yer - lerde yaptırmamış olan çocuklar bu mecburiyet karşısında müşkül vazie - yette kalmışlardır.

Bu işi tetkik eden Sıhhiye Müdürlüğü, aşılı olan doktorlara yaptırmış olan çocukların aynı doktordan bi - rer aşı kâğıdı alarak mektep idaresine vermelerini münasip görmüştür. Fakat, aşılı olan tanrıları eczacılara ve hususî müesseselere yaptırılan vaziyetleri hakkında henüz bir karar verilmemiştir.

Bünyesi mukavim olmayanları fazla sarsabileceği için bu çocuklara ye - niden aşı tabiki muvafık görülme - ktedir.

Zannedildiğine göre, bu vaziyette olan çocuklar aşılı oldukları yerlerden bir kâğıt alarak Sıhhiye müdürlüğü - ne getireceklerdir. Tahkikat neticesin de bu aşımın değerleri gibi sıhhi ve iyi yapıldığı anlaşılırsa aşı şahadet - neleri tasdik edilecektir.

Çata'cda 150 Dönümlük Orman Yandı

Evvelki gün, Çatalca ile Vize ara - sındaki ormanlarda yangın çıkmış, jandarmaların ve civar köylülerin gayretile 150 dönümlük bir kısım yangından sonra söndürülmüştür.

Yapılan tahkikat neticesinde, yang - nın o civarda kömür yakan kömür cillerin dikkatsizliği yüzünden çıktığı anlaşılmış, haklarında takibata başlanmıştır.

Yeni Model Çöp Arabası

Belediye gençlerde yeni model ü - zerine yaptırdığı bir çöp arabasını tecrübe olarak işletmeye başlamıştı. Büyük bir fiç şeklinde olan ve gir - ti yapmadan, toz toprak dökmeden işlemei esas tutularak yapılan bu a - rabanın tecrübelerinde bazı noksan lar görülmüştür. Bu noksanlar bir hafta içinde tamamlandıktan sonra yeni bir tecrübe daha yapılacaktır.

Çöpçülerin maaşları tekrar indiriliyor

Tifo salgını karşısında şehri temiz tutmak ve hergün eksilen çöp ame - lesi kadrosunu doldurmak için beledi - ye reis vekilliği tarafından çöpçülerin aylığı yirmişer liraya çıkarılmıştı.

Belediye, bir aydanberi yaptığı tet kıklar sonunda çöpçülere yirmişer lira üzerinden aylık vermeye imkân olmadığı neticesine varmıştır. Yalnız bir cemile olmak üzere bu aybaşı çöp çülere Eylül maaşları yine yirmişer liradan verilecek, fakat gelecek ay arabacılar on yedişer ve meydancılara on beşer lira üzerinden ücret verilecektir.

Gece Yarısından Sonra Korna Çalınmayacak

Belediye, her çeşit, motörlü vas - taların geceleri saat 24 ten sabah güneş doğuncaya kadar korna çal - malarını yasak etmiştir. Bu müddet içinde motörlü kara nakil vasıtaları ancak ışıkla birbirlerine yol ve işa - ret verebileceklerdir.

Bu emre aykırı hareket edenler cezalandırılacaklardır.

Bakırköy Yolunda Bir Adam Çiğnendi

Şoför Hayrının idaresindeki oto - mobil, dün, Bakırköy civarından ge - çerken Mustafa isminde birine çar - parak ağır surette yaralanmıştır. Ya - ralı cankurtaran otomobili ile hasta - neye kaldırılmış, şoför yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

KARA BORSACILAR Kara Perdeyi Yırtmak İçin Esaslı Tahkikler Yapılıyor

Kara borsacıların tesbiti için ve - rilen emir üzerine açılan tahkikat de - vam etmektedir. Tahkikatın pazarte - siye kadar nihayet bulacağı tahmin olunmaktadır. Paramızın düşürüle - ceği yalanını uyduranlarla beraber şayiaların asılsız olmadığını ileri sür - mek suretile mütalea söyliyerek ya - rıdakılık edenlerin ve altın fiyatları - nın yükselmesine sebep olanların kim ler olduğu da araştırılmaktadır.

Düne kadar tesbit edilen bazı spe - külasyon hareketlerinden anlaşıldığı - na göre, spekülasyon yapanların Be - yoğlu gazinolarında toplanarak kara borsacılık yapmayı itiyat etmiş bi - rakım hava oyuncuları olduğu tah - min edilmektedir. Bu gibiler bazı sar - raflarla daima temas halinde bulu - narak fırsat kolladıkları gibi hâdiseler takip ederek menfaatlerine uya - bilecek olanlardan istifade etmeye al - ışımsız kimselerdir. Kara borsacılık yapanların kimler olduğu bir kaç gün içinde meydana çıkarılacaktır.

Şayiaları uyduranların şahısları malûm kimseler olacağı şüphesizdir. Bu işlerle alakası bulunmayanların or taya atacağı veya spekülasyon ya - pabilmek için ileri süreceği mütaleala - rın hiçbir kıymeti olmayacağına gö - re, tahkikat derinleştirildikçe kara borsacıların önüne gerilen kara pe - denin kaldırılması kolaylaşacaktır.

Hasis menfaatlerle fazla miktarda altın toplamak veya ecebi parasına dayanan tahviller üzerinde geniş öl - çüde hava oyununa girişmek istiyen - lerin birer gizli maksadı olacağı şüp - hesiz görülmektedir. Bundan dolayı - dır ki, son üç gün içinde borsa aca - nelerinin haricinde fazla miktarda tahvil alıp satanların ve altın alış - ve - rişi yapanların kimler olduğu ara - ştırılmaktadır. Şayiayı çıkaranlarla kara borsayı idare edenlerin aynı şahıslar olup olmadıkları ve gayrişes - ru bir kazanç temini için, bunlara vasıtalık edenler varsa bunların kim olduğu tahkikat neticesinde meyda - na çıkacaktır.

Tezek Yüzünden Cinayet

Bir Çoban, Ağır Surette Yaralandı

İki gün evvel Bakırköy civarında bir yaralama hâdisesi olmuş. Remzi isminde bir genç, ihtiyar bir çobanı bıçakla ağır surette yaralamıştı. Hâ disenin tafsilâtı şudur:

Bakırköy kazasına bağlı Büyük - halkalı köyünde İsmail isminde birin - nin küçük Nakkaş çiftliği vardır.

Bu civarda bulunan Safra köyün - den 17 yaşlarında Mustafa oğlu Rem - zi isminde bir genç köylü, iki gün ev - vel Küçük Nakkaş çiftliğine giderek tezek toplamaya başlamıştı. Remzi, topladığı tezekerleri merkebine yükli - yerek köyüne giderken tezeğin bolca bulunduğu bir yere rastlamış, orada da toplanmaya devam etmiştir.

Koyun otlatmak üzere oralarda do laşan çiftliğin çobanı Necip, Remziyi tezek toplamaktan menetmek iste - miş, bu yüzden aralarında kavga çı - kmıştır. Bu müdahaleye kızan Remzi, eline geçirdiği demir parçasını Neci - bin ensesine vurmuş ve çobanı bayıl - tırmıştır. Bundan sonra, köyüne dönmek üzere yola çıkan Remzi hıncını ala - mamış olacak ki, bıçağını çekerek tekrar geri dönmüş ve baygın bir halde yerde yatan Necibe sapsılamı - ya başlamıştır. Remzi, Necibi altı yerin - den ağır surette yaraladıktan sonra hiçbir şey olmamış gibi köyüne dön - müştür.

Jandarma, üç saat sonra hâdisen - den haberdar olmuş, tehlikeli surette yaralı bulunan çoban, bir otomobile hastaneye kaldırılmıştır. Remzi de köyünde yakalanarak adliye ye tes - lim edilmiştir.

Attan Düştü, Ağır Yaralandı

Terkos gölü kontrol memurların - dan Habip, evvelki gün göl civarın - da atla gezerken yere yuvarlanmış, başından ve muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır. Beyoğlu hastanesine kaldırılan Habibin ha - yatı tehlikededir.

Bir Ceset Bulundu

Rumeli feneri sahillerinde evvelki gün bir erkek cesedi bulunmuştur. Yapılan tahkikat, cesedin Rumeli feneri köyünden Ali oğlu Abdullah isminde birine ait olduğunu göster - miştir. Abdullahın ne suretle boğul - duğu henüz anlaşılamamıştır.

Serseri Bir Kurşunla Yaralandı

Polis, Silâhı Atanı Araştırıyor

Bacağından ağır yara alan Hayriye

Evvelki gün şehrinde garip bir hâdiseye olmuş, genç bir kadın e - vinde işle uğraşırken nereden geldi ği anlaşılmayan serseri bir kurşunla ağır surette yaralanmıştır. Hâdisenin tafsilâtı şudur:

Şehrinde Arpaemini mahalle - sinde Hastane caddesinde 71 numaralı evde oturan şoför Saimin karısı 28 yaşlarında Hayriye, evvelki gün çamaşır yıkamış, ve akşam üzeri yı - kadığı çamaşırını ütülüyerek sandı - ğa yerleştirmeye başlamıştı. Tam bu sırada, bir silâh sesi duyulmuş, ca - mı delerek odaya giren bir kurşun ka - dıncığın bacağına saplanmıştı.

Hayriyenin feryadını duyan ev hal - kı, üst kata çıkınca genç kadını kan - lar içinde bulmuşlar, derhal hasta - neye kaldırmışlardır.

Hâdisenin geçtiği ev, Gureba has - tanesinin tam karşısındadır. Yapılan ilk tahkikat serseri kurşunun Yeni - bahçe tarafından geldiği neticesini vermiştir. Zabta, tabancayı atanı ara - ramaya başlamıştır.

Yeni Ortamektepler

Bu yıl şehrimizde yeniden kuru - lan yedi ilmektebe ait bütün ha - zırlıklar, dün tamamlanmıştır. Bu yeni yedi ortaokul da diğerleriyle bir - likte ders yılı başında açılacak, ders lere başlanacaktır.

İzmit Halkevinin Çalışmaları

İzmit, (TAN) — Halkevi, bilhassa bu son sene içinde iyi bir faaliyet gös - termektedir.

Güzel Sanatlar şubesi, pek yakında bir konser vermek için hazırlıklar ve provalar yapmaktadır.

Yeni açılan halkevi Polikliniği bü - tün fakir halkın ve köylünün işine ya - rıyan çok hayırlı bir müessese halini almıştır.

Kızılcahamam Tapu İdaresinde

Kızılcahamam (TAN) Tapu müf - tetişlerinden Sıddık Çorbacıoğlu bura - ya gelerek tapu idaresinde teftişlere başlamıştır.

Vezirköprüde Vergi İşleri Kolaylaştı

Vezirköprü, (TAN) — Faaliyetine devam eden üç arazi tahrir komisyo - nunun çalışmaları sayesinde, gerek ourada ve gerek köylerde vergi tahak - kuk ve tahsilâtı hayli kolaylaşmıştır. Herhangi bir yanlışlığa meydan kal - madığı için bundan halk ta memnun - dur.

TAKVİM HAVA

Yurtta Bugünkü Hava

26 Eylül 937 PAZAR

Yeşilköy meteoroloji istasyonun - dan alınan malûmata göre, bugün yurdumuzda havanın az bulutlu geçmesi ve rüzgârların umumî yette şimal istikametinden ve hafif kuvvette esmesi muhtemeldir.

DÜNKA HAVA
Dün hava akşama kadar ekseriyet - le bulutlu geçmiş ve rüzgâr şimalden saatte 10 kilometre olarak esmiştir. Barometre 762,8 milimetre, hararet

9 uncu ay	Gün: 30	Hızır: 144
Recep: 19		Eylül: 13
Arabi 1356		Rumî 1353
Güneş: 5,51	—	Öğle: 12,05
İkindi: 15,28	—	Akşam: 18,02
Yatsı: 19,35	—	İmsâk: 4,11

en çok 26,8 ve en az 19,2 santigrat olarak kaydedilmiştir.

Mahkemelerde

SUÇLU ÇOCUK

Yerde Sürüklenmesin Diye Götürüp Satmış!

On altı yaşlarında Ahmet isminde bir çocuk, dün hırsızlık suçlusu olarak yakalanmış ve Meşhut Suçlar Müddeiumumiliğine verilmiştir. Hâdise şöyle olmuştur:

İHTİLÂS EDİLEN PARALAR

Fatih malmüdürlüğü zat maasları veznesinden 1700 kûsur liranın ihtilâsında alâkası bulunduğu iddiasile yakalanan mahsup masası memuru Vehbinin muhakemesi dün ağır ceza mahkemesinde bitirilmiştir.

İhtilâs, 1930 senesinde olmuştur. O zaman, bu suçtan yakalanan memur Kemal, beş sene hapse mahkûm edilmiştir. Suç ortağı Vehbi ise, uzun araştırmalara rağmen bulunamamış, sonradan müddeiumumiliğe gelerek teslim olmuştur.

Dün, Vehbinin muhakemesi bitirilmiş, müddeiumumî cezalandırılmasını istemiştir. Duruşma, karar için başka güne kalmıştır.

Kilim Hırsız Hapse Mahkûm Oldu

Samatyada Yankonun bahçesinden gömlek ve kilim aşırırken yakalanan Kenan, dün 50 gün hapse ve 12 lira tutan mahkeme masrafını ödemiye mahkûm edilmiştir.

Bir Ceset Bulundu

Dün Ortaköy sahillerinde şişman bir erkek cesedi görülmüş ve zabıta tarafından derhal denizden çıkarılmıştır. Ceset, Beşiktaş hükümet doktoru tarafından muayene edilmiş, fakat ölümün sebebi anlaşılamadığı için morga kaldırılmıştır. Morgun veracağı rapora göre tahkikata devam edilecektir.

Üç Parmağı Ezildi

Beypoz kundura fabrikası işçilerinden Zekeriya, fabrikada çalışırken kazaan üç parmağını makineye kapırmıştır.

Fenerde Refiğin kereste fabrikasında çalışan Basri isminde bir işçi de parmaklarını makineye kapırmıştır.

Ahmet, dün Köprüde dolaşırken, vapur iskelelerinden birinin önünde yere bırakılmış 50 kadar gazete ve mecmua görmüş, bunları derhal sırtıyarak ötede beride sekiz liraya satmıştır.

Gazetelerin asıl sahibi Süleyman, biraz sonra gazeteleri bıraktığı yerde bulamayınca araştırma yapmış ve Ahmedin içinde yürüyerek polise teslim etmiştir.

Sorguya çekildiği zaman talebe olduğunu söyleyen Ahmet, bu işi neden yaptığını şöyle anlatmıştır:

"— Köprü'nün altında iskeleleri geziyordum. Yerde bir yığın gazete ve mecmua gördüm. Bekledim, gelen, giden, alduran olmayordu. Demek ki, bunlar sahihsiz dedim. Yerlerde sürüklenmektense, satılarak paraya çevrilmesini daha muvafık gördüm.. Suçlunun bu müdafası kâfi görülmüştü için cürmü meşhut mahkemesine gönderilmiştir.

Bakkalları dolandıran sabıkalı tevkif edildi

Yedinci sorgu hâkimliği, kendisine apartman sahibi süsünü vererek, birçok bakkalları dolandıran sabıkalı Kırkor hakkındaki tahkikatını bitirmiş, tevkif kararı vermiştir. Yapılan tahkikata göre, Kırkor şimdiki kadar Haşim, Dimitri, Huriye, Vangel, Demistokli ve Aristidi isminde altı bakkalı dolandırmıştır. Kırkor, bunları hepsini itiraf etmiştir.

Randevuculuk Suçluları

Ayasofyada Soğukçeşmede oturan Gülşen ve kızı Cemile, randevuculuk yaptıkları iddiasile mahkemeye verilmişlerdir. İddiaya göre, bunlar motörücü Mehmetle Naciye isminde sabıkalı bir kadını gece yarısı evlerine almışlardır. Dün Sultanahmet birinci ceza mahkemesinde bu davaya bakılmıştır.

Naciye, mahkemede şunları söylemiştir:

"— Motörücü Mehmetle bizim mahalle nikâhımız var. Nişanlıyız. Gece saat 12 de hava almak için sokağa çıkmıştık. Cemile pencerede idi. Bizi görünce çağırdı. Kocamla beraber e-

Bugün **MELEK NAMUS BORCU** Oynayanlar: BARBARA STANWYK ve ROBERT TAYLOR
Sinemasında Fransızca sözlü
SAAT 11 matinesi tenzilâtlıdır. AŞK - SAADET ve GÜZELLİK ŞAHESERİ

BARBARA STANWYK ve PRESTON FORSTER **SAKARYA** Fransızca sözlü
sineması müdavimlerini **İSTİKLAL SAVAŞI**
Güzel ve alâkabahş filminde heyecandırıyorlar.
İlâveten: YENİ PARAMOUNT JURNAL: Nyon konferansı ve (3 DAKIKA) şayanı hayret öğretici bir film. Bugün saat 11 de tenzilâtlı fiyatlara matine.

Büyük lüks ve ihtişam... Kadımların güzelliği... Zengin tuvaletler... İhtiraslı bir mevzu... Görülmemiş bir muvaffakiyetle levan ediyor. Baş rollerde: MARIE BELL - HENRY ROLLAN - JACQUES CATELAIN. İlâveten: FOX JURNAL son dünya havadisleri. Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Izmirde Bir Otobüs Kazası
Izmir, 24 (Tan muhabirinden) — Dün burada bir otobüs faciası olmuş ve beş yaşlarında bir çocuk ezilerek ölmüştür. Güzelyalıya gitmekte olan Mürtezam idaresindeki otobüs Salhane caddesinden süratle geçerken önüne çıkan 5 yaşlarında Mustafa yı tekerlekleri altına almış ve ağır surette yaralamıştır. Yaralı hastaneye kaldırılır kaldırılmaz ölmüştür.

Bugün **SÜMER** Sinemasında Büyük bir muvaffakiyetle gösteril mekte olan ve Parisin en büyük lüksü arasında cereyan eden esrarengiz bir aşk entrikasını tasvir eden **Vicdan Mücadelesi**
Haftanın en güzel ve alâkabahş filmi görünüz.
Oynayanlar **RENEE S. CYR JULES BERRY**
İlâveten: EKLER JURNAL son dünya havadisleri Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Kıskanç Bir Adam İki Kişiyi Yaraladı
Izmir, 24 (Tan muhabirinden) — Dün burada bir aile faciası olmuş. Salepçioğlu camii civarında Osman Aileevinde oturmakta olan Yusuf ve karısı Hediye arasında son günlerde biraz geçimsizlik başgöstermiştir. Buna sebep te Yusufun karısını ihmal etmesidir. Hediye ihmal edildiğini görünce Şükrü adında birle alâka tesis etmiştir. Bu hal Yusufun kıskançlık damarlarını uyandırmış ve Yusuf bugün hem karısı Hediye'yi ve hem de kayıncıbabası Haydarı ağır surette yaralamıştır.

ÖLÜM
Mülga Nafta Nezareti Umum Demiryollar ve Limanlar Müdürü Umumi mühendis B. Mustafa Özil vefat etmiştir. Cenazesi bugünkü Pazar günü saat 3 te Beylerbeyinden kaldırılarak öğle namazı Beylerbeyi camisinde kılınarak Nakkaş kabristanındaki aile kabristanına defnedilecektir. Kederdide ailesine beyanı taziyet eyleriz.
(Köprüden Beylerbeyine vapur 1,55 dedir.)

ve girdik. Kahve içtiğimiz sırada bekçiler geldi. Yakaladılar.. Gülşenle Cemile de hâdiseyi bu şekilde anlatmışlardır. Duruşma, şahitlerin çağırılması için başka güne bırakılmıştır.

Lâkin genç kadın Nüzhetten de uzaklaşıyor, ne kolunun ne de bacağına onun vücudüne en küçük bir dokunmasa imkân bırakmıyordu. Ve çocuğun o büyük siyah gözlerine bir kere bakmayı çok istediği halde, isteğini yenerek başını perdeden çevirmiyordu. Aydınlık olduktan sonra da ona karşı tamamille lâkayt görünüşü karar vermişti. Nuriyenin sorduğu bir şey cevap vermek üzere başını çevirdi. Fakat, başını çevirince, anasının değil Nüzhetin yüzüne baktı: Oğlanın gözleri kendi gözlerini birden çekmişti. Ve

İzmirde Bir Otobüs Kazası
Izmir, 24 (Tan muhabirinden) — Dün burada bir otobüs faciası olmuş ve beş yaşlarında bir çocuk ezilerek ölmüştür. Güzelyalıya gitmekte olan Mürtezam idaresindeki otobüs Salhane caddesinden süratle geçerken önüne çıkan 5 yaşlarında Mustafa yı tekerlekleri altına almış ve ağır surette yaralamıştır. Yaralı hastaneye kaldırılır kaldırılmaz ölmüştür.

TOPLANTILAR DAVETLER
Halkevlerinde Dil Bayramı Toplantısı
Eminönü Halkevinden:
(Dil Bayramı) 26—9—937 Pazar günü saat (17) de Evimizin Çağaloğlu merkez salonunda aşağıdaki program gibi kutlanacaktır. Bu toplantı için davetiye yoktur. Herkes gelebilir.
Program:
a) İstiklâl Marşı: Evimiz orkestrası tarafından,
b) Konferans: Evimiz Başkanı Ağah Sırrı Levent tarafından,
c) Konser: Evimiz orkestrası tarafından.

Nikâh merasimi
İktisat Vekâleti Türkofis merkez müaviri Faruk Sunter ile İstanbul kız orta mektebi tabiiye muallimi Nazlı Silarköninin nikâh merasimi dün iki tarafın dostları, akrabaları arasında Beyoğlu belediye dairesinde yapılmıştır. İki tarafa saadetler temenni ederiz.
§ Ortamektep muallimi Vahide Birken ile Eskişehir Şeker fabrikası memurlarından Nurettin Kebecioğlunun nikâh merasimi dün Beyoğlu belediye dairesinde yapılmıştır. Saadet temenni ederiz.

— Bilsen ben neler haber aldım! Şaban ustanın dükkânına gitmen sebepsiz değilmiş. Orada gayet güzel bir kız varmış. Baban bile yarın gece gitmiye hazırlanıyor!
Nuriyenin kendisi için hazırladığı ve kendisinin büyük bir ustalıklı Mükerrerin tam yanına çekip soktuğu iskemlede oturmuş, Nüzhet te gülüyor:
— Anneciğim, bir akşam da ben seni götürürüm, diyordu.

Mükerrer hiç bir şey söylemiyor ve filmle pek alâkalanmış görüldüğünden emin bulunuyordu. Bu, eski bir filmdi. Nuriyenin kocası herhalde yıllarca evvel görmüş olacaktı. Artık gittikçe modası geçen ve yeni yıldızlara bırakan İtalyan artisti Françeska Bertini, bunu belli ki, gençliğinin ve şöhretinin en şaasalı bir çağında çevirmişti. Filmin başında, kendi gibi fakir bir delikanlıya nişanlı olan küçük bir işçi kızı şeklinde görünüyordu, sonra pek zengin ve biraz yaşlı bir Kont tarafından sevilince birden başı dönerek nişanlısını bırakıyor ve Konta varamayı kabul ediyordu. Bir kere varduktan sonra ise, kocasının kral-lara saray olma lâyik şatolarının bütün ihtişamına rağmen bahtiyar olamıyor, öldürüldüğünü sandığı aşkının ateşleri içinde yanmaya başlıyordu. Fakat o kadar istediği halde Mükerrer kendini filmde vaka ve manzaralarına veremiyor, perdeye âdeta görmiyen gözlerle bakıyordu. Nüzhetin bir dakika evvelki itirazını duymamış gibi yapmıştı. Bir lokantamış meyhanede, bir kasabanın lokantamış meyhanesinde sarhoşlara hizmet eden ve kimbilir ne kadar âdi olan bir kız, demek ki, ona saati unutturmuştu. Demek ki, hem kendisine söz vermişken, sırf garson kızı biraz daha fazla görmek için sinemaya geç gelmişti. Acaba kız cidden güzel mi idi? Adına hem Hacer hem Bedia denilen bu mahlûku âdeta kışkırdığını Mükerrer hissediyor, bundan dolayı da kendi kendine öfkeleniyor, kendi kendinden utanıyordu.
Nuriye de hâlâ Şaban ustanın dükkânının lâkır-

Radyo

Günün programı — İstanbul
OGLE NEŞRİYATI
Saat: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13. Beyoğlu Halkevi gösterit kolu tarafından bir temsil AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat: 18 Dil bayramı münasebetile söylev (Ankara — İstanbul radyoları birleşik), 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Konferans: Selim Sırrı Tarcan (Polonya millî musikisi ve Şöpen), 20 Hikmet ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45 Bayan Muzaffet ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları (saat ayarı) 21,15 Orkestra, 22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23 Son.

Günün Programı Ozü
SENFONLER
15,35 Roma kısa dalgası: Senfonik konser (Rossini, Martucci, Catalani, Vagner)
HAFIF KONSERLER
7,10 Berlin kısa dalgası: Hafif pazar musikisi. (8,15: Devamı) 9,20 Paris kısa dalgası: Plâk. 9,45: Keza. 10 Berlin kısa dalgası: Orkestra süitleri (Bizet, Çaykovski). 10,30 Paris kısa dalgası: Plâk 11 Berlin kısa dalgası: Köylü dansları. 11,50 Paris kısa dalgası: Konser. 13: Konser (14, 15: Devamı). 13 Berlin kısa dalgası: Hafif musikisi (14,15: Devamı). 13,10 Bükreş: Predescu orkestrası (14,25: Devamı). 15 Paris kısa dalgası: Konser. 19. Varşova: Orkestra, şarkı. 19,12 Bükreş: Askeri bando. 19,30 Peşte: Homeros Korosu. 19,30 Berlin kısa dalgası: Bando muzika. 20 Berlin kısa dalgası: Pazar konseri. 21 Kolonya: Köylü dansları. 21 Lâypzig: Orkestra, sopran, tenor (Viyanâ musikisi). 21,15 Berlin kısa dalgası: Brahms'm eserlerinden konser. 21,40 Prag kısa dalgası: Kmoth orkestrası. 22 Varşova: Eğlenceli program. 22,40 Roma: Seçme musikî konseri. 24,05 Peşte: Askeri bando. RESİTALLER
9,15 Berlin kısa dalgası: Keman solo (Paganini). 11,45 Berlin kısa dalgası: Amele şarkıları. 15,30 Berlin kısa dalgası: Piyanonatları (Schubert) 17,30 Berlin kısa dalgası: Amele şarkıları. 18: Peşte Tarogato konseri. 18,35 Roma kısa dalgası: Şarkılar. 20,15: Lâypzig: Şarkılar. 22,05 Prag kısa dalgası: Keman ve org onatları (Veracini). 23 Varşova: Keman resitali (Vivaldi, Pitolberg, Suk). 23,30 Varşova: Divan şarkı.

DANS MUSİKİSİ
20,30: Bükreş. 23,05: Prag kısa dalgası. 23,20: Peşte. 23,30: Lâypzig, Kolonya. MUHTELİF
20 Peşte: Beynelmîlel atletik oyunları röportajı.

Sahibinin Sesi artistlerinden
Meşhur FİKRİYE
Her akşam en yeni ve modern şarkılarını
NOVOTNİDE
okumaktadır.
Fiyatlarda değişiklik yoktur.

İSKANÇLILIK

YAZAN: NAHİD SİRRI

— Bilsen ben neler haber aldım! Şaban ustanın dükkânına gitmen sebepsiz değilmiş. Orada gayet güzel bir kız varmış. Baban bile yarın gece gitmiye hazırlanıyor!
Nuriyenin kendisi için hazırladığı ve kendisinin büyük bir ustalıklı Mükerrerin tam yanına çekip soktuğu iskemlede oturmuş, Nüzhet te gülüyor:
— Anneciğim, bir akşam da ben seni götürürüm, diyordu.

sını ediyor, bir gece oraya gidip yemek yemenin pek eğlenceli olacağını söylüyordu. İstanbulda en sık ve kibar aileler şimdi sık sık lokantalara gitmiyorlar mı idi? Gerçi hemen her sokağa çıkışta önünden geçtikleri bu yer muhakkak ki, adı ve basık bir aşçı dükkânından başka bir şey değildi. Lâkin bekâr memurlarla birkaç günlük bir iş için Zonguldağa uğramış tüccarlara orası, yine en münasip yer olarak tavsiye ediliyordu. Nuriye ihtimal ki, pirlantalar, yakutlar ve zümrütlere takıp giderek bu aşçı dükkânında uyandıracağı hayranlık ve hürmetin lezzetini şimdiden tadar ve tadarak lâfını uzatırken, Halit te bir şekerleme yapmayı tercih etmiş, gözlerini kapamıştı. Halbuki yarın Cuma olduğu için erken kalkmaya mecburiyeti yoktu. Kadımın sözlerini dinliyormuş gibi yapabilir, yahut da filmi seyredebilirdi. Kendinden geçtikten sonra, karısına fazla abanmaya başlamıştı. Mükerrer kolunu çekti.

iri ve simsiyah gözlerde Mükerrer hırslı, acıkmış, âdeta asi bir parıltı gördü. Şaban ustanın dükkânında bu ortamektep talebesi biraz fazla rakı veya şarap içmiş olacaktı.
Son kısımda, Françeska Bertini Kontesliği ve milyonları bırakarak fakir gencin karısı olduktan sonra bu sefer Kontesliğinin ve teptiği milyonların hasretile yanarken, Halit te artık âdeta horlamaya başlamıştı. Hattâ, film bittikten sonra uykusundan uyanması küçüçük gülüşmeleri mücip oldu. Gururuları daha bir iki ahbapla beraber sinemadan ayrılmıştı. Nuriyenin kocası Hayreddinle Halit en önden yürüyorlar, ötekiler arkadan geliyorlardı. Fakat sonra, bunun nasıl olduğunu kendileri de farketmeden, dolambaçlı tepe yolunun başında Nüzhetle Mükerrer en geride bulduklarını görüyorlardı. Karadenizi seyreden bu dolambaçlı yolu bütün ötekilerin arkasından inceklerdi.
Her ikisi de şimdi susuyorlardı. Şakaklarının vurdunu Mükerrer duyuyor, yüreği göğsünde biraz fazla çarpıyordu. Hava kuru ve soğuktu. Geçen hafta o bağırıp köpüren ve haykırarak haykırarak kıyıları çarpan Karadeniz sessiz uyuyordu. Genç kadın, lîmandaki birkaç geminin sanki açılıp kapanan gözlerle benziyen ışıklarına bir müddet baktı.
Mükerrer öndekilere, "hızlı yürüyörsünüz. Bizi geride bıraktınız!..", diye tam seslenmeye hazırlanırken, elini birden Nüzhetin eline hissetti. Oğlan onu ken-

dine doğru çekmek ve belki de yüzünden öpmek istemişti.
Elini kurtaramamakla beraber geri çekilerek kısık bir sesle:
— Ne yapıyorsunuz, görecekler! dedi.
Bu, red değildi, sadece ihtiyata davet demektir. O vakite kadar, gözlerin ve ellerin bütün bildirimlerine rağmen, aralarındaki vaziyeti söyleyip açığa vuran ilk sözler bunlar oluyordu. Bembeş dişlerini karalıktan daha da beyaz ve daha da parlak gösteren bir tebessümle Nüzhet bu yeni zaferine gülümsedi. Fakat genç kadın kollarına almak, hattâ bir kere öpmek için artık ısrar etmedi. Esasen yolun bir kıvrımı dönülmüş ve öndekiler meydana çıkmıştı. Yavaşça:
— Yarın için tasavvurlarmız? diye sordu:
— Şimdilik hiçbir tasavvurum yok.
— Benim var: Yarın mutlaka sizi görmeliyim. Buluşmalıyız. Bu vaziyet artık bu şekilde devam edemez.
Ve bir dakika bekleyip cevap almadıktan sonra, Nüzhet yine söyledi:
— Yarın dört buçuktan beşe kadar şekerli Tahsinde sizi bekliyeceğim. Herhalde beşten evvel gelmenizi rica ederim.
Mükerrer: — Geleceğimi hiç zannetmiyorum, diye mırıldandı.
— Kat'iyen geleceksiniz, Mükerrer Hanım. Ciddî söylüyorum ki, bu vaziyet artık bu şekilde devam edemez.
Bu sözleri söyledikten sonra da, daha fazla ısrarı kendisine yakıştırmıyarak Nüzhet anasına seslendi:
— Ne koşuyorsunuz, anne?
Nuriye durmuş, başını çevirmişti. Aralarındaki me safek azalınca dedi ki: — Karının sersemliğini konuşuyoruz. O sarayları, o parkları, o debdebeyi niçin san bırakır mı? Körolasınca alık! Sonra yandı yandı amma kaç para eder!
(Arkası — r)

TAN

Gündelik Gazete

BAŞMUHARRİRİ
Ahmet Emin YALMAN

TAN'ın hedefi: Haberde, fikirde, her şeyde temiz, dürüst, samimi olmak, kariin gazetesi olmaya çalışmaktır.

GÜNÜN MESELELERİ

Belediyeye Varidat Lâzım

Istanbul belediyesi modern belediye mefhumuna uymayan bir müessesedir.

Belediye, şehrin âmme işleriyle, sıhhati ile, içtimai hayatı ile, şehir halkının her günlük ihtiyaçlarına cevap vermekle meşgul olur.

Istanbulda öyle değil. İstanbul belediyesinin meşgul olduğu işler modern bir belediyeden beklenen hizmetin onda biri değildir.

Modern belediye şehrin suyu ile meşgul olur, fakat şehrin suları hususi ellerdedir. Terkos bile belediyeye yeni geçmiştir.

Modern belediye şehrin sütü ile meşgul olur, fakat İstanbul belediyesi böyle bir vazifeyi üzerine almayı lüzumsuz bulmuştur.

Modern belediye şehrin aydınlatılmasıyla meşgul olur; fakat elektrik şirketi belediyenin elinde değildir.

Modern belediye şehirde halkın ve eşyanın nakli işi ile meşgul olur, fakat şehir dahilinde işleyen tramvaylar, otobüsler, vapurlar belediye ile alakası olmayan müesseselerin elindedir.

Modern belediye şehrin sıhhati ile meşgul olur, fakat İstanbulda sıhhat işlerinden mesul olan bir devlet daireesi vardır, belediye bu işle ikinci derecede alakadardır.

Hulâsa asil belediyenin yapması, belediye tarafından temin edilmesi lâzım gelen müesseselerin çoğu şu veya bu müessesenin eline geçmiştir. Kimi bir ticaret müessesesi olmuştur, kimi devlet müessesesi.

Bu böyle olduğu için İstanbul belediyesi kendisine varidat ararken gayri tabii yollara sapmaya mecbur olmuş, mezbağa gibi bir ticarethane açmış, varidatının çoğunu memurlarına ve hayır cemiyetlerine tahsis etmiş, hulâsa çalışamaz hale gelmiştir.

Böyle bir belediyeden modern belediye mefhumunun icap ettirdiği hizmetleri beklemek haksızlık olur.

Şimdi şehrin plânı yapılıyor. Bu plân bittikten sonra şehrin imarı için paraya ihtiyaç hâsıl olacak. Belediyenin bu parayı bulabilmesi için varidatının artması lâzımdır. Varidatının artması için de şehirdeki bütün âmme müesseseleri belediyeye devredilmelidir: Elektrik, tramvay, havagazi, telefon, Akay, Şirketi Hayriye, Halic şirketleri birer belediye müessesesi olmalıdır.

Bunlar olmadıkça, belediyenin varidat kaynakları yabancı ellerde kaldıkça, ondan hizmet beklemek mümkün değildir.

Istanbul şehrinin kurtarmak, İstanbul belediyesinden üzerine düşen belediye vazifeleri yapmasını istiyorsak, onu modern bir belediye haline getirmekten başka çare yoktur.

Ya İspanyadaki Askerler Ne Olacak?

İtalya Akdeniz kontrolüne iştirak edebilmek için bir takım fedakârlıklara katlanmaya rıza gösteriyor. Bu arada, Fransa ve İngiltereye şimdiden sonra İspanyaya asker göndermeyeceğini temin ediyor.

Bu bir adımdır, fakat yarım bir adımdır. Çünkü İspanyada, İspanyol hükümeti reisi Negrin'in Milletler Cemiyetinde verdiği izahata göre, 150 binden fazla İtalyan askeri vardır. Bunların 80 bini cepheindedir. Geri kalan arka şehirlere, İspanyada 150 bin kişilik muntazam, motörlü bir kuvvet bulunduktan sonra, artık İspanyaya yeni asker gönderilmeyeceğinden bahsetmek, herhalde samimiyet ifade eden bir söz olmasa gerektir.

Nitekim İngiltere ve Fransada, bu teminatı mevcut askerlerin de İspanyadan çekilmesine karşı bir başlangıç telâkki etmek temayülü vardır. İtalya buna razı olmazsa belki de Pa-

İkinci Türk Tarih kongresi, dün altıncı ve son umumî toplantısını yaparak mesaisini bitirdi. Ve dünkü toplantıda Profesör Bayan Âfet, (Türk - Osmanlı tarihinin karakteristik noktalarına bir bakış) adlı tezini tebliğ etti. Bu tezin esaslarını aşağıdaki yazıda veriyoruz.

YAKIN TARİHİMİZİN BİZE VERDİĞİ İLHAMLAR

Anlatan: Pr. Âfet

Tarih hadiseleri aynen tekerker etmez. Çünkü zaman ve mekân kültür üzerindeki faaliyeti ile her cemiyetin tekâmülüne tâbidir. Bir milleti anlamak için onun tarihinin derinliklerine nüfuz etmek ve muhtelif devirlerdeki gidişini takip etmek lüzumu karşısında kalınır.

Türk milletinin tarihi en çok bilinmeye lâyık olan kısımlardan biridir. Bu tarih o kadar derin ve cihan kültür bağlarıyla perçinlidir ki onun içinde Türk cevherlerini bulmak onları anlamak ayrıca insanlık için bir derstir. Bu geniş ve derin tarih içinde yalnız parlak ve iyi şeyleri görmekle kalamayız, onun hataları da yeni nesilleri müteyakkız tutacak vasıtalarından biridir.

Ben biraz da bu mevzuu, bu noktaları araştırmak için söz almış bulunuyorum. Tarihten alacağım başlangıç çok eski değildir. Yakın tarihimizin bize verdiği ilhamları geçevesi içinde kalmak istiyorum.

On dokuzuncu asır başında Osmanlı devletini, kapısında Çarlık Rusyası, Avusturya İmparatorluğu; Avrupada Fransa İhtilâli ve Napolyon seferleriyle beliren milliyet idealleri ve Akdenizde bütün ihtirasların şahlanması karşısında, XVIII inci asır nihayeti içinde görüyoruz.

Din siyasete âlet, ordu disiplin-siz, yeni sevkülceyzen habersiz ve siyasete hâkim, maliyesiz, merkezi idarede haysiyetsiz bir ortaçağ teşekkülü halindedir. İlk kurulduğu devirlerde iyi verimli işleyen müesseseler ile makûs bir tekâmül ve cihan vaziyetine uygun yürümedikleri için fayda yerine cemiyet hayatı içinde en zararlı olmuşlardır.

XIX uncu asır, Osmanlı İmparatorluğuna her nevi buhran ve;

- 1 — Dejenere olmuş bir hanedan,
- 2 — Fena idare,
- 3 — İmparatorluk içinde isyanlar,
- 4 — Harici düşmanların istilâ ve istismar faaliyeti.

Bütün bunlar rollerini oynuyorlardı.

Vâkıa bu asırda bazı ıslahat hareketlerini tarih kaydeder. Fakat bunlar daima harici tesis altında ve asla milletin hakiki ihtiyacının karşılığı olarak düşünülmemiştir. Tanzimat adamları ıslahatın birçok kısımlarını ecebilerin zoru ile ve gönülsüz yaptıkları için icraatte enerji ve fikri takip göstermemişlerdir. Ali Paşa, ıslahat hakkında hükümdara verdiği bir lâyhada ıslahatı, bir fırtınalı havada gemisini kurtarmak isteyen kaptanın safrı atması kabilinden bir zaruret olarak telâkki etmektedir.

Tanzimat adamları bir devleti kurtaracak, bir milleti yükseltecek tedbirleri kuvvette tatbik etmek cesaretinden mahrumdurlar. Bir taraftan şeriat hükümlerinin tatbikine devam etmek, öte taraftan da Avrupadan yeni kanunlar almak istedikler. Bu suretle birçok sahalarda zararlı ikilikler oldu. Mesele yeni terhisat sistemle eski medrese zihniyeti bir arada yürüyemedi. Tanzimatçılar fikir hürriyetinin aleyhinde idiler. Millet, hürriyet ke limeleli en sevilmeyen ve mânâsı anlaşılmiyan mefhumlardı.

Umumiyetle liberal zannolunan yeni Osmanlılar dahi, bütün kanunların mecele gibi hep şeriatin alınmasını istiyorlardı. İşte XIX uncu asır Osmanlı devleti, bu kararsızlık, idaresizlik ve çöküntü için-

riste cereyan edecek müzakereler müspet bir netice vermeyecektir.

Fakat İtalya askerlerini çekmeyi kabul ederse, o vakit İspanyadaki dahili harp vaziyeti birdenbire yeni bir sahaya girecek ve belki de süratle neticelenecektir.

Bu bakımdan Paris müzakereleri yalnız İspanyol harbi için değil, Akdeniz sulhi için de bir dönüm noktası olacaktır.

M. Zekeriya

Profesör Bayan Âfet, kongrede tebliğini yapıyor

dedir. Bu asır, İmparatorluğu dağıtmak için ne lâzımsa onu yapmıştır. Dahilî isyanlar ve haricî istilâlar İmparatorluk arazisinde yeni yeni devletlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Toprakları dağılan ve parçalanmış Osmanlı İmparatorluğunun üzerinde bugün şu devletlerin arazi'si vardır:

Irak, Suriye, Palestin, Erdün ve Hicaz Krallıkları, Yemen, Habeş eyaleti, Mısır, Bingazi, Trablus-garp, Tunus, Cezayir, Yunanistan, Arnavutluk, Bulgaristan, Yugoslavya, Macaristan, Romanya, Cenebi Lehistan, Ukranya, Kırm, Kafkasya, Azerbaycan, Türkiye.

Hulâsa ve netice olarak şunu görüyoruz; XIII üncü asrın sonunda

ufak bir Beylik halinde kurulan Osmanlı devleti, XIV, ve XV inci asırlarda büyüdü, yükseldi, tarihte dünya imparatorluklarından biri olarak mühim yer işgal etti. XVI ncı asır bu varlığa en büyük kültür eserlerini verir. İmparatorluk her hususta en yüksek şahısa: çıkmıştır. Fakat yine XVI ncı asrın sonudur ki bu yükselişin ters inişine başlangıç olmuştur.

XVII, XVIII inci asırlardaki Osmanlı devletinin idarecileri cetlerinin koydukları zamanın tekâmülüne uyduracak halde değillerdir. Hazır miras yerinde saymak için bir âmil oluyor. Devletin teokratik sisteminden doğan bu hâdise cemiyetin tekâmül kanunlarına zıt yürüyor.

XVI ncı asırda Avrupaya üstün olan Türk Osmanlı varlığı inkısafları takip edemediği için XIX uncu asırda "Hasta adam," lakabını alacak kadar düşüklük gösteriyor.

Onun idarecileri ve ileri gelen mütefekkirleri dahi "ihtiyar devletlerini," olduğu gibi muhafaza etmek kaygusundurlar. Halbuki ilerlemekten geri konulan bir millet ihtiyar değil çocuklaşmaya mahkumdur. Devlet ve milletlerin genç ve ihtiyar denimleri realiteye uymayan tâbirlerden başka birşey değildir. Milletler kendi tekâmül kaideleri içinde dünya gidişine uymak la daima canlı bir mevcudiyet olmak iktidarındadırlar.

İşte Osmanlı devleti kültürünün her safhasını ihmal ederken inkırazını hazırladı. 1792—1919 tarihleri arası bütün bu safhaları kaydeder. Onları etüt etmek, düşüncelerimizi o noktalarda tefsif etmek, yeni hayatımız için elzem bir iştir. Çünkü Osmanlı imparatorluğu son asırlarında dini siyasete âlet tutmuş, ordusunda disiplini kalmamış, maliyesi bozuk bir devlettir.

Fikir hayatı, Türk milletinde uytutulmuş bir halde, ekonomi hayatı ise alabildiğine ecebi ellerine (Arkası 8 incede)

PAZARDAN PAZARA

MUSSOLINI - HITLER

Roma — Berlin mühverinin başlıca iki çarkı Berlinde elele veriyorlar. İtalya Başvekili Sinyor Mussolini, yarın Alman diktatörü Hitleri Berlinde resmen ziyaret ediyor. İki faşist devlet adamının aralarında ne görüşeceklerini kestirmek pek mümkün değil ama herhalde sinemadan, biradan veya mahkarnadan bahsetmeyecekleri de muhakkak.

Bu görüşmede Roma — Berlin mühverini ne tarafa döncecek? İngiltereye mi, Fransaya mı, Rusyaya mı diye düşünmeye değmez. Çünkü işsizlikten basparmaklarını döndürenlerin parmaklarını dışardan içeriye gevirdikleri kadar içeriden dışarıya da döndürebildikleri gibi bu mühver de işlerin gelişimine göre dönebilir.

İtalyanın Nyon konferansından sonra münterit bir halde kalması sahrada tek başına yolunu şaşırmış bir seyyahın vaziyeti kadar korkunç olmasa da pek hoş gidecek birşey de değildir: Bir taraftan Berlini ziyaret ederken diğer taraftan Pariste Akdeniz kontrolüne iştirak yollarını arıyan Sinyor Mussolininin de parmaklarını ne tarafa döndüreceğini bilmek hadiselerin inkısaflını ciddi surette takip etmekle mümkün olabilir. Muhakkak olan şey, İtalyanın Akdenizde ne kadar muhteşem olursa olsun (İsolé = teçrit edilmiş) bir vaziyete düşmeyi istememekte oluşudur.

Habeş harbinin başındanberi ilk geriye hareket diye kaydedilebilecek olan son Paris temasları İtalyanlar hesabına bir akıldane hareket, İngi-

Yazan:

B. FELEK

lizer hesabına da bir siyasi muvafakıyettir.

ÇİN - JAPON HARBI

Çin — Japon harbinden silâh fabrikaları istisna edilirse, dünyanın edeceği bir kâr yoktur. Yalnız müstakbel harpte şehirlerin ve şehirlerin cephelekilerden daha fazla tehlikeye, ölüme ve harabeye maruz kaldığını göstermesi yüzünden Çin — Japon harbi cihana bir faydalı müşahede imkânı vermektedir.

Kanton, Nankin gibi Çin şehirlerinde binlerce canın telef olması ve şehirlerin baştanbaşa enkaz haline gelmesi, harp aleyhinde sulh lehinde çalışan ve bağranların ne kadar haklı olduklarını gösteren, acı fakat en keskin delildir.

Bu harpten Çin galip çıkar mı? Orasını bilmeyiz amma harap çıkacağına şüphe edemeyeceğiz!

PARAMIZ

Birkaç gündür kimbilir hangi ağız karalar Türk parasının kıymetini düşürüleceğini işaa ettiler. Bunun akıbeti olarak altında ve ecebi ehamında biraz yükselme kaydedildi.

Hepsi hepsi bir avuç hasis bir menfaat uğruna çıkarıldığını sanmak istediğimiz bu fena tevâtürün esaslılığını hükümet adamlarımız hemen tektip ettiler ve borsa derhal kendine geldi. Ancak bu hâdi-

seyi delil göstererek işaret edebilir ki; memleket, memleket iktisadiyatına kötülük etmek isteyenler böyle bir balon uçurmakla makasatlarına irişmeseler bile muvakkat bulanıklıkla yapabiliyorlar. İşte milli ekonomi ve milli paramın selâmeti namına önüne geçilecek ve hakkında mâni tedbirler alınacak mesele budur.

PASTIRMA DAVASI

Pastrırma bizim memleketde mahsus milli bir matahtır. Macar salâmı meşhur olduğu kadar, belki daha fazla bizim pastırmarımız, hele Kayseri pastırmarını Şarkta ün almıştır.

Maksat pastırma kaside yazmak değil, hükümet sihi sebeplerden dolayı Kayseride pastırma yapılımasını menetmiştir. Halkın sıhhatini korumaya ait tedbirleri almak hükümetin vazifesidir. Lâkin bu tedbirler alınırken bazı iktisadi ve zaruri noktaları da göz önünde tutmak gerektir.

Kayseride pastırma imalı yasak edilince oradaki sığır besleyenler, kasaplar, pastırma ameseli ve pastırma sanayii ile alakadar birçok adam şüphesiz işsiz kalmış, zarara uğramıştır. Kayseride pastırma imalının yasak edilişi bunların zarara uğraması için değil, pastırma yapanların sihi teribat yapmaları içindir.

Acaba, Kayseride bir nümune imalâthanesi yapmak gibi yahut temiz imalâthane yapanlara mükâfat vermek gibi yollarla oradaki pastırma sanayiiini asrileştirmek kabil değil miydi? Bütün müspet tedbirler iflâs etti de kapatılmaktan başka çare kalmadı mı?

GÖRÜŞLER

MİLLÎ KURTULUŞ
26.9.37
HAREKETLERİ

Bugün dünyada milli kurtuluş kavgası yapan iki millet var. İspanya, Çin. Habeşliler mütecavizin galibiyetiyle neticelenen kavgalarına belki devam ediyorlar, fakat bugün dünyayı umumi bir harbe sürükleyebilecek iki yangın sahası buradadır. Bugün Çinde, ve İspanyada devam eden harp ne komünizm ile faşizmin kavgası, ne de dahili harplere karşı büyük devletlerin sull-perver bir müdahalesidir. Bu asırlardanberi bildiğimiz, adıyla, sanıyla, büyük imparatorluklar kurmak isteyen mütecavizlerin istilâ harbidir. Nasrettin Hocanın tâbiriyile, yorgan kavgasıdır.

Japonya 1932 de başladığı harbe 1937 de devam ediyor. Bu kavganın zahiri sebebi hududu geçen Japonlara karşı Çinlilerin topraklarını müdafaası ve iki Japon neferinin ölmesidir, hakiki sebebi, malumdur. Bu vesile ile, Şanghayın önünde nöbet bekleyen 19 Japon harp gemisine daha 29 u iltilhak etti, Çin kanlı bir harp meydanına döndü.

Birçokları İngiltere, Fransa, Amerikanın, Çindeki menafini korumak için Çine yardım edeceği zehabına düştüler. Japon tayyareleri, bu devlet kolonilerinin yaşadığı mmtakaları bombardıman etti. Bu hâdise karşısında büyük devletler, bu mmtakaların bitaraf mmtaka ilân edilmesini istediler, Çine ordularını Şanghaydan çekmek emrini verdiler. Fakat Japonya için buna imkân yoktu, geçit yolu burasıydı, mühimmat depolarını burada kurdu. Böylece bitaraf mmtaka, Çinlilere memnu bir mmtaka oldu. Japonlar Nankine hücum ettiler, İngiliz, Amerikan, Fransız donanmalarının yanında yer aldılar. Japon donanması Çin ülkelerini bombardıman ederken, bu devletler, topçularına, herhangi bir Çin tayyaresini bu sahilde görürlerse ateş etmelerini emrettiler.

İspanyada milli kurtuluş kavgası yapan İspanyollar da aynı vaziyettedirler. Mütecaviz müstevillerle birleşen Franco, ne bir nasyonalist, ne de İspanyadaki kavgaya dahili bir harptir, Franco doğrudan doğruya, müstevillerin âleti, arkadakiler de İspanyada iktisadi, siyasi hâkimiyet kurmak isteyenlerdir. Büyük devletler, harp korkusu ile seyirci vaziyetinde, ve kuvvetlerini, kendi menfaatlerini koruyacak bir devreye getirmek hazırlanmışlardır.

Bütün bunlar, milli kurtuluş kavgası yapan milletlerin, ne faşist, ne demokrat, kendi kuvvetinden başka birşeye güvenemeyeceğini bir daha göstermiştir. 1914 harbinde Türklerin tarihten aldıkları ders, bugün Çin ve İspanya ahyor. Bunun içindir ki, Çinde, İspanyada, satılmış hainler müstesna, sağ, sol, komünist, sosyalist bütün milli kuvvetler birleşerek bir cephe, müşterek milli cephe kuruyorlar. Çinde de aynı birleşmeyi görüyoruz. Büyük dost siyasetinin bir gün bir tarafa, öbür gün başka bir tarafa dönmesi, kendilerine daha faydalı anlaşma yolları bulmak içindir. Bu bulunmadığı gün, harp, topuyla, tüfeğiyle, zehirli gaz ile başlamış ucundadır.

1914 ten bugüne değişmiş birşey yoktur. Hâlâ mütecaviz devletler, ve tecavüze uğrıyan milletler vardır, bütün bu milletler için yegâne kurtuluş yolu milli birleşmeler, müşterek cephelet, milli kurtuluş hareketleridir.

Sabiha Zekeriya

Bir Çocuk, Başı

Zedelenerek Öldü

Bozöyük (TAN) — Eskişehirden Bursaya gitmekte olan 160 numaralı ve şoför Ziyannın idaresindeki kamyon, kasabamız içinde Cümhuriyet meydanından geçerken bir kaza olmuştu. Yolculardan Mükerrrem isiminde bir kadının 2,5 yaşlarındaki çocuğu kamyonun başını dışarıya çıkarmış, zavallının kafası telgraf direğine çarparak fena halde zedelenmiştir. Çocuk derhal tedavie altına alınmışsa da iki saat sonra ölmüştür.

Şoför, müddeiumumîliğe teslim edilmiştir.

SPOR

Yugoslav Takımı Yenildi

Güreşçilerimiz Dünkü Müsabakalarda Belgrad Muhtelitini 7 - 0 Yendiler

Izmirde yapılan beşinci şampiyonadan İstanbul güreş meraklılarını mahrum bırakmamak için Güreş Federasyonu tarafından Belgrad ve Atina muhtelitleri İstanbul muhtelitleri arasında tertip ettiği güreş müsabakalarına dün Taksim Stadında saat 16 da başlandı.

Seyirciler arasında, Adliye Vekili Saracoğlu Şükri, ve İnhisarlar Vekili Ali Rana Tarhan da bulunuyorlardı.

Dünkü müsabakalar, Yugoslav millî takımını teşkil eden Belgradlı güreşçilerle yapıldı. Ve takımımız 7-0 gibi kahir bir galebe elde etti. Bugün Yunan millî takımını teşkil eden Atinalı güreşçiler İstanbul muhtelitini temsil eden millî güreşçilerimizle karşılaşacaklar.

Dünkü müsabakalar nasıl oldu?

Saat 16 da ringe çıkan güreşçilere kısa süren bir merasimden sonra İstanbul namına güreş ajanı Hikmet bir kupa verdi. Ve bu müsabakalar şehrimizde ilk defa olarak ringin kenarlarına yapılan elektrik tertibatı ile idare edildi.

56 Kilo: Hasan Tahsin — Mogolyat (Yugoslav):

İlk dakikalar, her iki pehlivanın birbirini denemesiyle geçti. Her iki güreşçi de bütün çalışmalarına rağmen oyun tatbik edemediler. Ve ilk on dakika nihayetinde pehlivanlar be rabere ilan edildiler. Kura mucibince Hasan Tahsin alta düştü. Yugoslavın salto teşebbüsleri boşa giderek ilk üç dakika neticesi geçti. İkinci üç dakikada Hasan Tahsin üstte geçti, fakat o da birşey yapamadı, son dört dakika ayakta büyük bir düşme halinde devam etti. Ve neticede Hasan Tahsin sayı hesabıyla galip ilan edildi.

61 Kilo: Yaşar — Antonoviç (Yugoslav):

Müسابakanın başlamasıyla nihayetlenmesi bir oldu. Çıkan pehlivanlar bir iki el ense ile birbirlerini henüz denemiye başlamışlardı ki, Yaşar çok ani bir salto ile hamamın bir dakika 51 saniyede sırtını yere getirerek parlak bir galebe elde etmiş oldu.

66 Kilo: Yahya — Pangrats (Yugoslav):

Müptedi bir güreşçi olan Yahya, Balkan ikincisi olan Yugoslavın karşısında biraz zayıf kalıyordu. Nitekim sağlam bir güreşçi olan Yugoslav ilk devreyi galibiyetle bitirdi. İkinci devre Yugoslavın isteği üzerine ayakta cereyan etti ve sert bir güreşçi olan Pangrast muhtelif oyunlar tatbik ederek büyük bir hakimiyet gösterdi. Fakat, 20 dakika nihayetinde hakem heyetinin garip bir kararile Yahya galip ilan edildi. Bu vaziyette tarafgirlikle galibiyet istemiyen halk, maçın neticesini alkışlamamakla hakem heyetinin verdiği kararın pek haksız olduğunu tebarüz ettirdiler ve bu maçın neticesine itiraz eden Yugoslav kabile başkanı, ringin kenarında bulunan jüri yerini terk ederek protesto etmiş oldu.

72 Kilo: Saim — Fişer (Yugoslav)

Orta hakemi Sadullah idi, şimdiye kadar 66 kiloda çok teknik güreşlerini seyrettiğimiz Saim bugün 72 kiloya güreşiyor ve çoktanberi antrenman yapmamış olduğu, sık sık nefes alışından belli oluyordu.

Sağlam bir pehlivan olan Fişer, Saimin nefessizliğinden istifade etmek istiyor, tekniği yüksek olan pehlivanımız buna meydan vermiyordu. İlk on dakika berabere bitti. Kura mucibince Saim alta düştü, lakin Yugoslav bir şey yapamadı. İkinci üç dakikada Saim üstte çalıştı ve Yugoslava bir salto ve bir burğu tatbik ederek puan kazandı. Son dört dakika ayakta geçerek Saim sayı hesabıyla galip ilan edildi.

79 Kilo: Ankaralı Hüseyin — Kis (Yugoslav):

Dünkü karşılaşmayı 7 - 0 kazanan takımımız

kiloya güreşen Ankaralı bugün 79 kiloda güreş yapıyordu. İlk dakikalar ayakta pehlivanların birbirini denemesiyle geçti ve oyun tatbik edemediklerinden ilk 10 dakika berabere neticelendi. İkinci on dakikada Hüseyin daha fazla atak yaptığından puan alarak müttetik galip ilan edildi.

87 Kilo: Mustafa — Metsner (Yugoslav):

Günün en enteresan karşılaşması bu müsabaka oldu. Kıymetli pehlivanımız mindere çıkar çıkmaz Yugoslav pehlivanını âdeta bir kedi yavrusu gibi yerden yere vurma gibi birbirine bu kadar tefevvuk etmelerine ilk defa şahit oluyorduk. Yugoslav pehlivanı mukadder olan

akıbetini kuzu gibi beklemeğe başlamıştı ki Mustafanın meşhur saltolarının birini taklit ettiğini gördük.

Nihayet Yugoslav 3 dakika 58 saniyede boyluboyuna mindere serilerle neticelendi. İkinci on dakikada Hüseyin daha fazla atak yaptığından puan alarak müttetik galip ilan edildi.

Ağır siklet: Samsunlu Ahmet — Vesic (Yugoslav):

Balkan ikincisi olan Yugoslav Samsunlu Ahmedin bir iki el ense ile alta düştü. Ahmet alaturka pehlivanlıktan gelme olduğu için rakibine eski oyunlar tatbik etmek istiyor. Yugoslav pehlivan şimdiye kadar görmediği bu oyunlar karşısında şaşkınlık alâmi gösteriyordu. 10 dakika beraberlikle nihayetlendi. İkinci on dakikada fazla atak yapan Samsunlu 20 dakika nihayetinde hükmen galip ilan edildi.

Fransız Deglan Güreşçi Novina'yı Daha Çabuk Yendi

Okuyucularımız hatırlıyacıklar... Yunanlı güreşçi Cim Londos ikinci defa İstanbul'a gelip bir maçın hakemliğini yapacağına söz vermişti. Cim Londosun hakemliğini yapacağı maç Mülayim — Vandervelt müsabakası idi.

Biz o zaman Yunan güreşçisinin geleceğini, çünkü Paris sergisinde tertip olunan bir güreş müsabakasında Novina isminde bir pehlivanla karşılaşacağını yazmıştık.

Netice tahminimiz gibi çıkmıştı. Yunanlı buraya geleceğine Parise gitti ve Novina'yı, hatırımızda kaldığına göre, kırk küsur dakikalık bir güreşten sonra mağlûp etti.

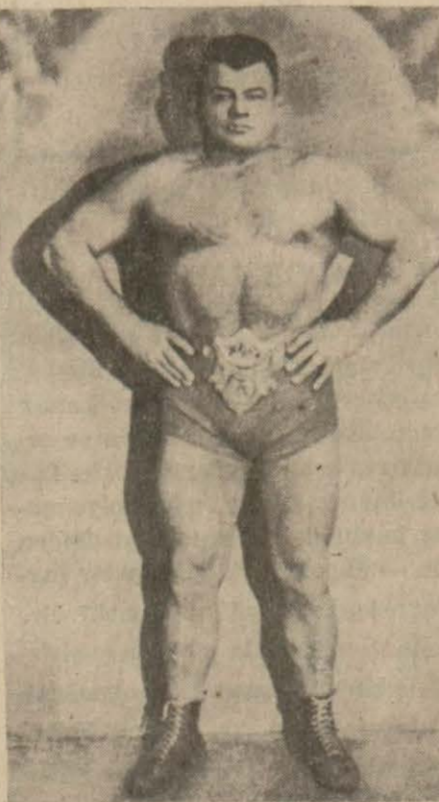
Bu sefer aynı Novina Fransız şampiyonu Deglan'la karşılaştı.

Üç devre üzerine tertip edilen güreşte Fransız birinci devreyi 26 dakika 24 saniyede tuşla kazanmıştır. İkinci devrede de 7 dakika 40 saniyede yine tuşla galibiyeti temin etmiştir.

Amerikan boğası

Garibi şudur ki, burada dikiş tutturamayıp Parise giden Amerikan boğası da orada Türk pehlivanı gibi geçinen ve adına Mehmet Arif dedirten Bulgar pehlivanını 12 dakika 45 saniyede tuşla yenmiştir.

TAN — Bir kere Amerikan boğasının Parise geçeceğini ve orada dansıklı güreşlerde behemehal galip getirileceğini geçen hafta bildirmiştik. O tahminimizde yanılmadığımızı neticeden anlıyoruz. Fakat bu isim teessife değer noktasi, Amerikan boğasının, Bulgar olduğu halde Türk ismiyle güreşen birini yenerek şöhratını artırarak kabul edilmiştir.

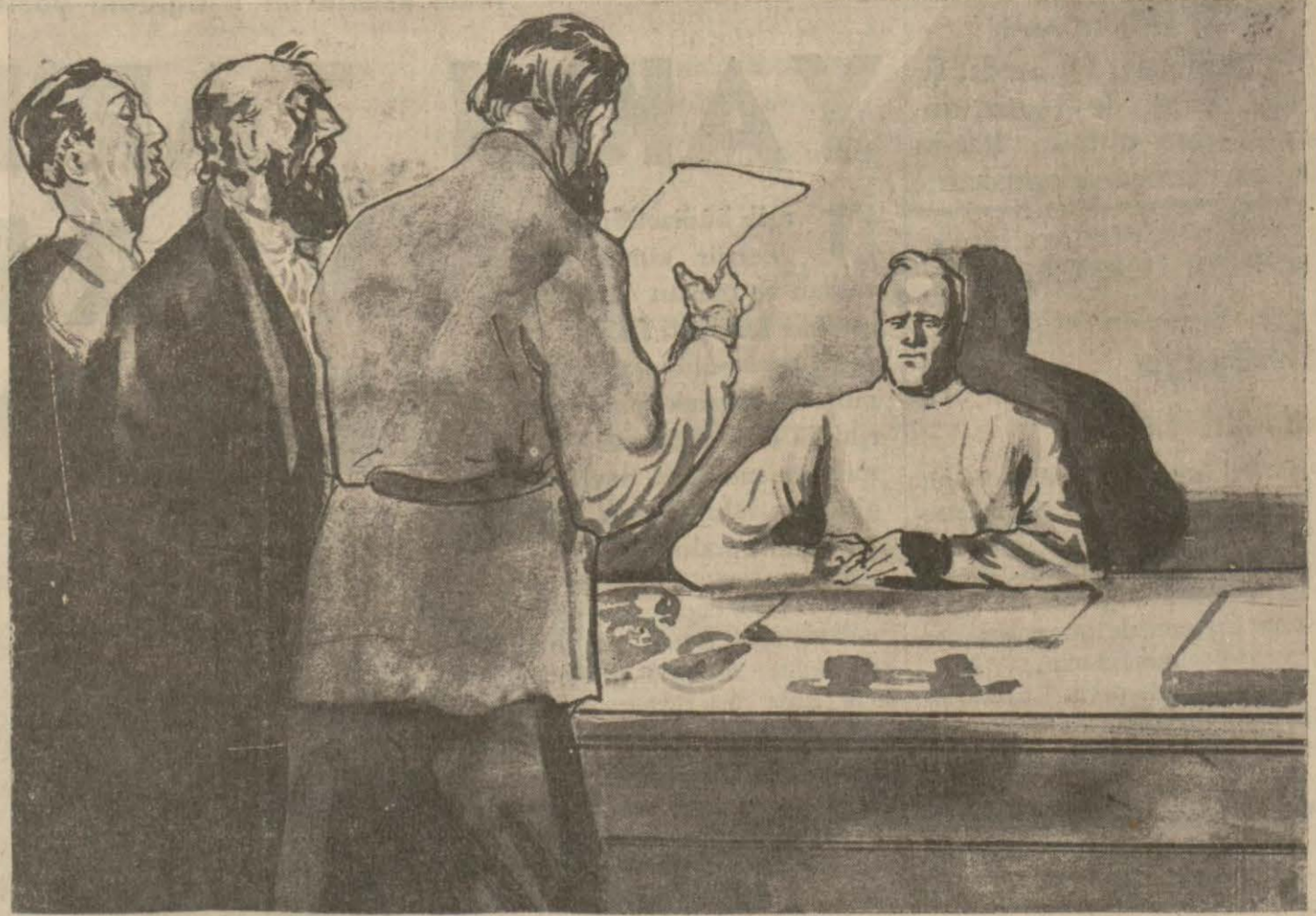

Uydurma Mehmet Arif'i yenen Amerikan Boğası

Adalar Yüzme Müsabakası Pazara

Beyoğlu Halkevi spor kolu tarafından hazırlanan yüzme, yelken, suture ve atlama müsabakaları pazar günü saat 14 te Heybeliada plajında yapılacaktır. Müsabakaların intizam içinde geçmesi için bütün tertibat alınmıştır. Müsabakalar küçükler, ortalar, büyükler olarak üç kategori üzerinden yapılacaktır. Küçüklerin serbest sırtüstü ve kurbağalama eli metrekare olarak kabul edilmiştir.

HİKÂYE

EN MÜESSİR ÇARE

Bizim mahallede oturanların en büyük derdi hamamsızlıktır. Vakıa hamam olmadan da "idare maslahatı", etmek kabildir. Anlatıklarına göre (Duş) mükemelen hamamın yerini tutabilir miş.

Fakat gel gelelim bizim mahallede duş ta yoktu. Hattâ, doğrusu nu isterseniz, mahallemizin su tertibatı bile pek yerinde değildi.

Mahalle, bu işin halli için birkaç defa şehir şûrasına müracaat etmiş, şehir şûrası reisi Dunkin'e mahalle namına salâhiyetli murahhaslar göndermişti. Fakat işin kötlüğü hiç bir defasında şehir şûrası reisini görmek kabil olamamıştı.

Mahalle namına giden murahhaslar görüşmek için şûra reisine her müracaat ettikçe reisin kâtibi onları reis muavinine götürmüş, reis muavini de işinin çokluğundan bahsederek murahhasları fen işleri müdürüne havale etmişti.

Fen işleri müdürü murahhasları dinledikten sonra filozofça elini sallamış:

— Şimdi bizim hamamla, banyo ile uğraşacak vaktimiz yok, diye cevap vermişti, şimdi biz bütün dikatimizi, inşa etmekte olduğumuz benzin mağazasının mimarî tarzının nasıl olacağına verdik. Mimarî tarzı diyip geçmeyin! Mağazaya On Dördüncü Lûi biçimi verebilmek için aylardanberdir uğraşıp duruyoruz.

İşte, bütün bir mahalle halkı bu On Dördüncü Lûinin yüzünden yıkanamıyordu. Bu Lûilerden halka çok fenalık dokunduğuna artık biz de kani olduk.

Bir gün klüpte oturuyorduk. Konuşma mevzuumuz, her vakitki gibi, yine hamamsızlıktı. Herkes, şûra reisi Dunkin'le görüşme imkanlarını araştırmakla meşguldü. İçimizden birisi, murahhas olarak Samogreyef'i göndermemizi teklif etti:

— Samogreyef, dedi, kaba saba, zorlu bir adamdır. Şûra reisi ile görüşmeden, imkânı yok geri dönmez!

Samogreyef'i bilmiyen yoktu. Samogreyefin, üşümüş gibi her vakit kısıp olan fena ve korkunç bir sesi vardı. O, birçok işlerini gördürmek için bilhassa bu kaba sesinden istifade etmesini çok iyi bilirdi. O kötü, o herbat sesi işitmek için en kestirme yol, herifin dediğini yapmak, bu suretle ağzını tıkamaktı.

Bütün bunlardan maada Samogreyef'in yalan söylemek meziyeti de vardı. Bilhassa askerlik hayatını mübalâğalı bir şekilde anlatmasını pek severdi:

— En sevdiğim şey süngü muharebesidir, derdi. Bütün gün siperde oturma insanın canı sıkılır. Süngü muharebesine giriştik mi, akşamın nasıl olduğunu bir türlü anlıyamazdık.

Samogreyef'i klübe çağdırttık. Vaziyeti anlattık. Çabuğak razı oldu:

Yazan :

G. Riklin

Çeviren :

B. Tok

— Ben ne yapar yapar şehir şûrası reisini görürüm, dedi. Ben nice kaleler fethetmiş bir adamım. Bu küçük klübü fethedemezsem yuh olsun bana!

Samogreyef iki saat sonra döndü. Yüzünde açıktan açığa neşe okunuyordu. Daha merdiven başında sormıya başladık:

— Nasıl görebildin mi?..

— Hayır göremedim. Fakat herif oyle bir korkuttum ki sormayın! Herif beni pencereden görünmez daradar kendini arka kapıdan sokağa attı. Hazır duran atlarından birine bindiği gibi tâ şehir dışına kadar kaçtı. Herhalde şimdiye kadar otuz kilometre kadar yol aldığını tahmin ederim.

Biz, tabii, bu haberdan müteessir olmadık. Başka çareler aramıya başladık. Bu arada mahalle halkından İvan Petroviç'te lâfa karıştı:

— Samogreyef'i göndermekle büyük bir hata yaptık, dedi. Bu işin içinden çıkacak adam, gürlütücü patırdıcı olmanın ziyade, kurnaz, akıllı, zeki bir adam olmalıdır. Ben Kunitsa'nın gönderilmesini teklif ediyorum.

Kunitsa, mahallemizin en münevver, en okumuş, adamlardan birisi idi. Kunitsa'yı da çağdırttık. Meseleyi ona da açtık. O da razı oldu. Ve hemen aynı gün o da şehir şûrasına gitti. Vakıt öğleden sonra idi. Hepimiz sabırsızlıkla onu beklemeğe başladık. Yavaş yavaş akşam oluyordu.

Fakat Kunitsa hâlâ görünmüyordu. Tamamen akşam oldu; Kunitsa yine görünürlerde yoktu.

Gece saat dokuzda doğru küçük bir çocuk Kunitsadan bir tezkere getirdi. Kunitsa şunları yazıyordu: "Oturuyorum ve bekliyorum. Ruhi haletim gayet iyidir. Bana yiyecek gönderin!"

Kunitsa, ancak üçüncü günün akşamına doğru dönebildi. Bizimle çok az konuştu. Sordüğümüz suallere hemen hiç cevap vermedi. Maamafih o birşey söylemeden de biz vaziyeti anlamıştık.

Tekrar tedbir düşünmiye başladık. Nihayet Kanvertof söz aldı:

— Bu işi ben hallederim, dedi.

Hepimiz merakla sorduk:

— Nasıl halledersin?

— Bu işi halledecek müessir bir çare buldum. Adeta bir tilsim.

— Mükemmel. Sen de bir tecrübe et bakalım. Tecrübeden de para alacak değiller ya!

— Yalnız ben şûra reisinin yanına giderken yanına iki kişi daha veriniz! Şöyle bir heyet halinde gidelim.

Heyete beni de ithal ettiler. Şu üç kişi heyeti teşkil ediyorduk: Kanvertof, Gorelof ve ben. Yola çıktık. Kanvertof'un düşündüğü çare den biz de haberdar değildik.

Hâdisesiz şehir şûrasına vardık. Tabii bizi de reisin yanına bırakmak istemediler. Fakat Kanvertof, bir fırsatını bularak reisin kâtibine sokuldu ve şunları söyledi:

— Kasabamızın en büyük şefini ve rehberini yaptırdı müspet işlerden ötürü falan mahalle namına selâmlamak için geldiğimizi lütfen reis yoldaşa haber verisiniz?

Kâtip hemen reisin odasına koştu. İki dakika sonra güler bir yüzle yanımıza sokuldu:

— Reis yoldaş teşrifinizi rica ediyorlar, dedi.

Reis bizi ayakta karşıladı. Hepimiz ayrı ayrı yer gösterdi. Sigara ikram etti.

Fakat Kanvertof oturmadı:

— Dunkin yoldaş dedi, karar su retini okumak müsaade eder misiniz?

Cebinden bir kâğıt çıkararak okumıya davrandı. Reis eliyle onu durdurarak:

— Bir dakika müsaade eder misiniz? dedi.

Sonra zile bastı. İçeri giren kâtibine:

— İçeriye kimsenin girmesine müsaade etme, dedi. Soran olursa burada olmadığımı, bugün hiç gelmeyeceğimi söyle! Buraya çay, bisküvi, yemiş getirmelerini emretmeyi de unutma!

Reis sözlerini bitirdikten sonra Kanvertof cebinden çıkardığı kâğıdı okumıya başladı:

"Aziz Dunkin yoldaş! 1 numaralı mahalle sakinleri, sizin şahsınızda kıymetli bir rehberini, emsalsiz bir idareciyi, şehrimizin bütün ihtiyaçlarını, en ufak teferruatına kadar düşünen eşi bulunmaz bir iş adamını selâmlar. Biz ancak sizin sayenizde, mahallemizde, Dunkin ismini vereceğimizi hamamın inşaatına başladık...."

Reis, Kanvertof'un sözünü keserek:

— Affedersiniz, dedi, sözünüzü kesiyorum. Bu hamam nişaatına ait icap eden tahsisat çıktı mı?

— Vakıa tahsisat daha çıkmadı, ama, bu işin formalitesidir; beş dakikalık bir meseledir.

— Evet, evet.. Ben şimdi bu tahsisatın kararını alırım... Hiç üzülmeyin! Oh ne âlâ! Hamamın inşaatı bitsin, ben de gelir orda yıkanıyorum..

Sonra kâtibin dönerek:

— Çabuk bir karar sureti hazırla, dedi.

Hasılı kelâm, o günden itibaren mahallemizde bir hamam yapılmasına başlandı. Kısa bir zaman sonra siz de gelip burada yıkanabilirsiniz!..

Fakat Dunkin'in yıkanabileceğini hiç ummuyordum.. Çünkü işittiğime göre yakında seçimler başlıyormuş!..

Kongrenin mesaisini yakından takip eden Büyük Şef, celse arasında Vekillerle görüşüyorlar

Kongrenin dünkü toplantısında Profesör Bayan Afet kürsüde

ikinci Tarih Kongresi Dün Çalışmalarını Bitirdi

(Başı 1 incede)

Kongrenin altıncı ve son umumî toplantısını, dün saat 14,5 ta Kongre Başkanı Kültür Bakanı Saffet Arıkan açtı. Kongrenin yüksek koruyucusu Atatürk yanlarında Millî Müdafaa Vekili Kâzım Ozalp, Adliye Vekili Şükrü Saraçoğlu olduğu halde hususî localarını teşkil ettiler.

Profesör Hartmann okuduğu tez

Başkan ilk sözü Berlin Üniversitesi Profesörlerinden Hartmann'a verdi. Alkışlar içinde kürsüye gelen profesör (Umumî Türk tarihi çerçevesi içinde yeni Türkiye) mevzuu mühim tebliğini yaptı. Profesör, birçok yerlerinde alkışlanan tebliğinde bilhassa dedi ki:

"— Yeni Türkiye hakkında burada, bu büyük devrimi bizzat yaşamış ve her gün yaşamakta olan sizlerin karşısında söz söylediğim için bu hâdiselere dair yeni vakıflar zikredebilmeyim. Siz bunları, bizzat memlekette bulunup şahit olmamış, sadece uzaktan takip edebilmiş ve ancak bilâhare ve ara sıra bunların neticelerini memlekette takip etmek fırsatına nail olmuş bir ebeveenden çok daha iyi ve yakından bilirsiniz. Ben yalnız hâdiseleri Türk milletinin mukadderatıyla yakından alakadar olarak takip eden ve bu derin inkılâbı Türk milletinin tarihine bakarak anlamıya çalışan yabancı bir müşahit sıfatıyla edindiğim intibaları, ve bu hâdiselerin benim nokta nazarıma Türk milletinin tekâmülünün umumî çerçevesi içinde ne gibi bir ehemmiyet alacağını işaret etmekle iktifa edeceğim.

Türkiyede 1919 danberi cereyan eden büyük hâdiselere karşı baştan itibaren ne gibi bir vaziyet aldığını evvelâ zikredebilmeyim. Türkiyede olan işlere dair ilk haberler biz garptakilerin kulağına gelince ben de bu memleketin ve milletinin tekâmülü üzerinde düşündüm. Ve nakis gazete haberlerinden ilk olarak duyduğum bazı şeyler kendi kendime teşkil etmiş olduğum levhaya pek intibak etmedi. Bilâhare uzunca müddet ve iki defa Türkiyede kaldığım zaman da bana evvelâ acı, yabancı ve mevsimsiz gelen hâdiseler oldu. Fakat bütün bunlara rağmen Türkiyede hâdis olan vakaları tenkit etmeyi ve benim fikrimce olması icap eden şeyleri tespit etmeyi kendi vazifem addedmedim. Çünkü burada yapılan ve üzerinde bir fikir edinmeye çalıştığım şeyler kendime veya kendi milletime değil, Türk milletine ait işlerdi. Bu işlerin nasıl yoluna konulacağını ben değil, Türk halkı, Türk halkının kendi başına geçirdiği rehberler bileceklerdi. Benim vazifem sadece Türk halkının mukadderatını nasıl tayin ettiğini kavramak, bunun sebep ve gayelerini anlamaktı. Bugün de aynı vaziyetteyim; ve zannediyorum ki bir halihazır müverrihinin olması mümkün olan yegâne vaziyet de budur.

Türk nasyonalizmi nasıl uyandı?

Yeni Türkiyeyi anlamıya medar olacak olan, onun esasını teşkil eden nokta Türk nasyonalizmidir: Türkler millî bir devletlerdir. Bu şekilde

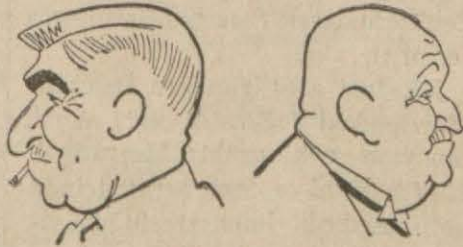
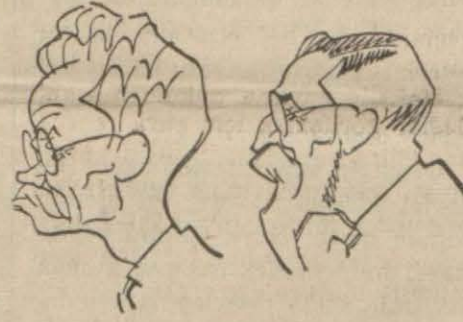

Kongre mesaisini bitirirken Başkan nutkunu okuyor

Osmanlı devleti ile olan fark ta tebarüz ettirilmiştir olur. Millî bir devlet ise, ancak bir millet millî şuuruna sahip olunca kabili tasavvurdur. Tarihte bir Osmanlı milleti aslâ mevcut olmamıştır. Şu halde bir Osmanlı millî şuru da, bir müddet böyle bir şey tevehhüm edilmiş olsa dahi, mevcut olamazdı. Türk nasyonalizminin bir uyanışından ne zaman bahsedilebilir? İkinci Mahmut ile onun Nizamı Cedidinde her halde bu mevcut değildi, çünkü asıl bu safha Osmanlılığın yeni ve şuurlu şekilde teşekkül ettiği dir. Fakat bu da her halde Türkçülüğün zuhuru için lazım olan bir şart idi. Bir Namık Kemal kendini Türk mü, Osmanlı mı hissediyordu? O ihtimal ki, aradaki farkı hissetmiş te değildi. Fakat Mehmet Eminin "Ben bir Türküm", eserinde Türk nasyonalizmi artık bariz şekilde hissedilmeye başlanmıştır. Bittabi bu zat henüz siyasi şekilde fikirlerini izhar edemedi. Halide Edip, Ziya Gökalp ve daha başka kimselerle hakiki Türk nasyonalizmi meydana gelmiştir. Belki İttihat ve Terakkinin esas itibarıyla en büyük zafı, o zaman Türkçü hissi siyatının duyulmaya başlamış olması na rağmen zâhiren Osmanlılıktan kurtulamamasıdır; böylece, farkına varılmadan, aldatıcı ve içi boş bir zemin üzerinde kalmıştır. İntikal safhasını nazari olarak Ziya Gökalp itmam etmiştir. Ziya Gökalpın malik olduğu ve Türk fikir tarihinde daima muhafaza edeceği büyük ehemmiyet buradadır. Türk nasyonalizminin ilk zayıf uyanış adetçe az bir münevver sınıf muhtinde meydana gelmiştir.

Büyük Türk mucizesi nasıl meydana geldi?

Hepimiz biliriz ki, bir medeniyetten diğer medeniyete geçişin gayri kabili içtinap mütemmim arazından biri, milletinin münevver sınıfı ile kütlesi arasındaki uçurumun, muvakkaten, korkutacak kadar büyümesidir. Fakat Türkiyenin mucizesi şuradadır: Halkın heyeti umumiyesi, bütün kütle, kendi hususiyetinin şuurunu idrak etmiştir. Yoksa bu birkaç sene içinde edipler ve mütefekkirler tarafından başarılacak iş değildir. Bu ancak kahramanca iş ile mümkün olmalıdır. Ve her şeyin başında bulunan bu büyük iş, kendisini doğuran ihtiyaç ve sırtasile kahramanca olur. Bunların her ikisi, hem Türk halkının umumî harpten sonra içine düştüğü müthiş sıkıntı ve onu bu sıkıttan kurtaran çelik iradeli adamın yaptığı iş, Türk

İkinci Tarih kongresinden kroki (Resam Togo'unun kaleminden)

mucizesini yaratmak için lüzumlu olmuştur.

Gayrimillî bir Halife devleti

Osmanlı tarihinin eski ve büyük safhası, bana, toplu bir sahada bir devlet kurma gayesine giden bir tekâmül hattı gösteriyor, bu saha, Anadolu ve Rumeli, öyle bir yer ki, orada tek ve müttehit bir millet, henüz olmaya başlamış Türk milleti olacaktır; bu gayenin tahakkuku mümkün olmamıştır, çünkü Osmanlı imparatorluğunun tekâmül çizgisi Yavuz Selim zamanından birdenbire kırılarak başka bir istikamete dönmüştür.

Bu dönüş Türkleri daha o zaman hakikaten toplu bir Türk milleti olarak yerleşmekten menetmiştir. Bu dönüş Türk ismini adamakıllı meşhur ve korku saçıcı yapmıştır. Fakat devletin mahiyetini de esasından değiştirmiştir. Devlet böylece gayri millî bir Halife devleti olmuştur ve bizim, Osmanlı devletinden bahsettiğimiz zaman, umumiyetle kasdettiğimiz budur. Dini ve medeni bakımdan — buna yalnız temas edip geçeceğim — bu dönüşle nihayet katî ola-

rak Bağdatta, Kahirede inkişaf etmiş olan Sünnî İslâm medeniyetine girilmiştir. Türklerin hudut muharebeleri esnasında İslâmiyetin alınıp olduğu hususî renk geri atılmıştır. Anadolu ve Rumeli Türkleri ise, Osmanlıların dünya imparatorluğunun kendilerine getirdiği şerefi, kendi milletlerinin teşekkülünden vazgeçmek suretile, pahalı ödemişlerdir. Çünkü kanlarını nihaî bir Türk devleti yaratmak için değil, gayri millî bir dünya saltanatı kurmak vazifesi için dökmüşlerdir.

400 senelik bir fasladan sonra

Millî Türk hedefinin. Anadolu ve Rumeli Türklerinin bir millet olması için tahakkuku yani müttehit, ker-dini millet olarak idrak eden Türk milletinin kendi içinde kapalı, Türklerle meskûn bir mntakada yaşaması gayesinin tahakkuku, bu hedef ya-kın mazinin korkunç felâketlerine ve bu felâketlerden bugünkü rehberin demir iradesi ve kahramanca işi sayesinde kurtuluncuya kadar, asırlarca geri kalmış, aksamıştır. Bu öyle hedeftir ki, Fatih Mehmede kadar Osmanlı devletinin tekâmülünde sarahaten görülmüş ve bugün daha dar bir sahada, fakat dört asır evvel mümkün olabileceğinden daha yüksek bir seviyede hakikat olmuştur. Daha yüksek bir seviyede, ki bu asırlar süren ıztıraplar için bir tesellidir, ve öyle bir şekilde ki, bu sayede Türk kanı, eğer Balkan yarımadası haklarını temsil etmiş olsa gayri kabili içtinap olacak bir derecede karışıklığa uğramaktan masun kalmıştır.

Böylece, Türk milletinin halihazırına bana 400 senelik bir fasladan sonra Osmanlı tarihinin en parlak olmasında hakikatte en büyük ve en mesut devrine doğrudan doğruya bağlanmış görünüyor.

Profesör Bayan Afetin alkışlanan tezi

Profesör Hartmann alkışlar içinde kürsüden indikten sonra başkan celseyi beş dakika tatil etti. İkinci sözü Profesör Bayan Afetindi. İki celse arasında Bayan Afetin tebliğiyle alakadar haritalar kara tahtaya asıldı. Başkan Saffet Arıkan saat 15,15 te ikinci celseyi açtı ve sözü profesör Bayan Afete verdi. Umu - mun coşkun alkışları içinde kürsüye gelen profesör (Türk — Osmanlı tarihinin karakteristik noktalarına bir bakış) adlı tezini aktı bir üslûpla tebliğ etti. Hatip, tezini anlatırken tah-tadaki haritadan istifade etti. Bayan Afetin tebliği birçok yerlerinde alkışla kesildi. (Bu çok mühim tebliği beşinci sayfamızda okuyacaksınız.)

Bayan Afet, tebliğini bitirdikten sonra başkan:

— Umumun tasvibini ve alkışlarını toplayan Bayan Afetin tebliğleriyle ruznamemiz bitiyor. Şimdi A ve B encümenlerinin mazbatalarını okuyacağız, dedi.

Bu mazbata okundu ve aynen kabul edildi.

Bundan sonra başkan: — Sayın misafir profesörlerden bir kısmı son zamanda kongreye mü-racaat ederek söz istediler. Şimdi on-ları hece sırasile dinliyeceğiz.

Dedi.

(Arkası 10 ücunda)

DİL BAYRAMIMIZ Dil İnkılâbımızın Temeli Nasıl Kuruldu

Üçüncü Dil Kurultayının toplandığı günlerde, Şef Atatürk Kurultaya gelen yabancı dil âlimleri ile görüşüyorlar

Bundan tam beş sene evvel bugün, Türk dili için ilk defa olarak bir kurultayın toplanmasına lüzum görülmüştü.

O tarihe kadar, öz dilimize yaklaşma yolunda, epeyce geniş adımlar atılmıştı. Fakat bu yaklaşma hareketleri, bir düzen altına sokulmuş değildi. Arap ve Fars kelimelerinin istihlak sahaları gittikçe azalıyordu. Ancak bu yabancı sözlerin bıraktığı boşluğa türkçede hangi kelimenin geçeceği kolaylıkla kestirilemiyor, herkes dilediği gibi, işine ve kolayına geldiği gibi yazıyordu.

Türk dilinde, bu anarşi belki de daha uzun yıllar devam edecekti. İşte bu sırada, yani her zaman olduğu gibi tam vaktinde, Atatürkün yol göstericiliği imdadına yetişti.

Dilimizi işleyebilmek için, ilkönce onun ana köklerini arayıp bulmak lazımdı. Tâ ki, onu her çağda ve her seviyede bütün Türkler kolaylıkla ve zevkle öğrenebilsin ve öz dillerini büyük bir alâka ile benimzesinler.

Bunu mümkün kılabilmek için sürekli çalışmalara ihtiyaç vardı. Bu ihtiyaç yakından duyan Atatürk, o zamana kadar kimsenin merak edip adını anmadığı birkaç dil adamını etrafına toplamış ve onları kendi yüksek nezareti altında çalıştırarak büyük dil inkılâbı anıtının temel taşını atmaya muvaffak olmuştu.

Dil kurultayı açıldığı gün, bunun hangi maksatla toplandığını, nasıl büyük bir ülküye varmak için hazırlandığını, orada neler görülebileceğini ve ne kararlar alınacağını bilenler pek azdı.

Türk tarihinde, böyle bir kurultay ilk defa olarak toplanıyordu.

Şimdiye kadar gelip geçenler, Türkün kendisine mahsus, bir dili olduğunu hesaba katmamışlardı. Dil üzerinde bir çalışmaya kim, neden lüzum görecekti?

Esasen biz, Osmanlı dilile konuşuyorduk. Fakat, bu osmanlıca nasıl içinden çıkılmaz bir lâbirent olduğu da meydanda idi.

Öyle iken Türkün konuşma ve yazma dili bu dil olamayacağını kimse düşünmek istemiyordu.

Osmanlıcaın bataklığı içinde benliğimizi kaybederek boğulup gidiyorduk ve boğulup gitmeye o kadar alış-

mıştık ki, Türk dili için Dolmabahçe sarayında bir kurultay toplanacağı haberini lâyık olduğu alâka ile karıştıramadık. Hattâ, niçin gizlemeli, bu toplantıdan dilimiz hesabına büyük bir şey ummyanlar pek çoktu. Fakat aradan bir sene geçtikten sonra, dilde belki yarım asra sığmayacak büyük bir inkılâbın filizlenmeye başladığı görüldü.

Osmanlıcaın körü körüne esiri olan kimseler bile divan hocasının mürekkebine bulanan kâmiş kalemlerini kırarak, yeni açılan dil yolunda, yer alıma başladılar. Alâka git-gide umumileşti.

Öyle ki, bir gün geldi, Türkiyede dil işleri günün meselesi oldu. Herkes, ve bu arada bilhassa gençler, kendilerini yeni dil öğrenme uydurması çalışıyorlardı. El yazması bir kitapta ele geçen türkçe bir kelimenin yer altından çıkarılmış bir define kadar makbule geçtiği oluyordu.

Yapılan araştırmalar, ilerledikçe Türk dilinin nasıl eşsiz bir mücevher parçası olduğu bütün parlaklığı ile meydana çıktı. Ne yazık ki bu mücevheri, şimdiye kadar işliyen olmamıştı.

Dil Kurultayı, bu işlenmemiş mücevher parçası karşısında yalnız hayranlığına ağıza vurmakla kalmıyarak, öz dil üzerinde, mümkün olabilen incelemeleri yapmaya koyuldu.

Atatürkün deha ışığından doğan, Güneş — Dil teorisi, yalnız bizi değil bütün yabancı memleketlerdeki dil âlimlerini de alâkalandırıyordu.

Son bir sene içinde bu çalışma bütün yeni bir hız kazandı. Araştırmaların yalnız Türk dili lehçelerini değil, bütün kültür dillerini ve umumî dil bilgisini alâkalandıran yüksek bir buluşa, yani "Güneş - Dil Teorisi" adını alan Türk teziye varmış olması dünya dilcileri arasında alâka ile karşılandı. Bir çok dil cemiyetlerinde tetkik ve münakaşa mevzuu oldu.

Eylülün birinde Bükreşte toplanan beynelmül antropoloji kongresinde ve Türk tarih kurultayının birkaç gün evvelki toplantısında da tebliğ edilen yeni teori, her ikisinde de çok iyi karşılandı ve bir kat daha kuvvetlendi.

Aksarayda Doktor Yok

Bu Yüzden Halk Çok Sıkıntı Çekiyor

Aksaray, (TAN) — Geçen yıllarda iki memleket hastanesi kadrosunda birer belediye ve hükümet doktoru ve bir de Stma mücadele doktoru varken bu yıl memleket hastanesinde dahiliye mütehasşından başka doktor yoktur. Belediye bu sene ayrıca Belediye doktorluğu için ayda yüz el li lira tahsisat koyduğu halde elân bir doktor gelmemiştir. On bin nüfuslu kasabamızda birçok vatandaşların hastane, Belediye ve Hükümet doktorlukları kapılarında nöbet bekledikleri teessürle görülmüyor. 10 - 12 saat uzaktaki köylerden şifa bulmak üzere buraya gelenlerin günlerce bakımsız kalmaları kalpleri sıratmaktadır. Sıhhiye Vekâletinin münhal doktorluklara biran evvel tayinde bulunması sabırsızlıkla beklenmektedir.

Aydında Adliye Sarayı

Aydın, (TAN) — Cumhuriyet meydanının yanında yapılacak adliye sarayının arkasındaki arsada 350 kişilik asri bir hapisane inşası da kararlaştırılmıştır. İnşaatın ilk kısmı için adliye vekâletinden 20 bin lira gön derilmiştir.

Rize Halkevinin Köylerde Çalışmaları

Rize, (TAN) — Halkevimizin spor, sosyal yardım ve köyçülük kolları iyi çalışıyor. Spor kolu mmtaka lik maçlarını bitirmiş, klüpler arasında kupa maçları tertip etmiş, 30 ağustosta da yüzme ve kayak yarışları yapılarak birincilere mükâfatlar verilmiştir.

Köyçülük kolu âzası köylere giderek ziraat usullerini öğretmekte ve dersleri dinlemektedir.

Altınova ve Dikili Yolu

Ayvalık, (TAN) — İzmir ve Balıkesir vilâyetlerinin hududuna rastlayan Altınova - Dikili yolu, bu iki vilâyet arasında çıkan ihtilâf yüzünden on seneden beri yapılamamıştır. Ni hayet, her iki vilâyet kendilerine ait kısımları tamamlamışlar, yalnız, İzmir vilâyetine ait kısımda az bir iş kalmıştır. Bu da bittikten ve Altınovanın Karakoç çayı üzerindeki köprü tamandıktan sonra yol işletmeye açılacak ve artık İzmir yolu kışın kapanmak tehlikesinden kurtulacaktır.

Bartın Halkevi Güzel Bir Okuma Odası Açtı

Bartın Halkevinin İnkuma gezintisinden bir intiba

Bartın, (Tan muhabirinden) — Bartın Halkevi, binasının altındaki es bir kahveyi tamir ettirerek güzel bir okuma salonu haline getirmiştir. Bu salonun açılma merasimi, geçen hafta yapılmıştır.

Önce Halkevi reisi Kemal Samancı, sonra da Bartında misafir bulunan Şehzade Halkevinin tertip ettiği

Nazillide Şiddetli Bir Ev Buhranı var

Kaza Genişledikçe Bina ihtiyacı Daha Şiddet'i Hissediliyor

Nazillinin umumî görünüşü

Nazilli, (TAN) — Burası, Garbi Anadolunun en pahalı kasabalarından biri olmuştur. İstirdattan sonra baştanbaşa yeniden kurulan kasabamızdaki binalar yerli halkın ihtiyacına ancak kâfi gelebilmektedir. Haricîten kasabaya gelen memur ve yabancılar için kiralık ev pek azdır. Hele basma fabrikasının inşasına başlanıldıktan beri Nazillide ev bulmak bir mesele olmuştur.

Şimdi kasabaya yeni gelen bir memur, bir öğretmen, tek odalı bir ev bile bulamamakta, otel köşelerinde kalmağa mecbur olmaktadır.

Ev kiralari çok pahalıdır. Bir odalık bir evin aylığı (5), iki katlı bir evin kirası (30) liradır. Gıda maddelerinin fiyatlarında da yükseklik görülmüyor. Sade yağın kilosu 150, e-

Darendede Elektrik

Darende, (TAN) — Günden güne nüfus artan kasabamızın elektrikle aydınlatılması çareleri düşünülmektedir. Buradan yarım saat uzaktaki Aşidu köyü civarından çıkan bir çay vardır ki, membaı 25 metro yüksekliğinde bir selâle halindedir. Bundan elektrik elde edilmesi imkânları tetkik edilmektedir.

Tecavüze Kalkmış

Veziirköprü, (TAN) — Oruç köyünde oturan ve şimdi Sarıkamışta bulunan Cemalin evine geceleyin Ömer oğlu Ziya girerek karısına tecavüz etmek istemiştir. Ziya tevkif edilmiştir.

Odun, kömür İhtiyacı

Izmitte Fiyatlar Dört Misli Arttı

Kızılcahamam, (Tan muhabirinden) — Buradaki mahrukat ihtiyacı günden güne artıyor. Bunun sebebi şudur:

Köylü, ormanda çalışırken çıkacak herhangi bir hasar veya yangın için, orman idaresine taahhütname vermemek için köylülerin odun kesmedikleri anlaşılmaktadır.

Vilâyet orman müdürü Alâeddin, bu işi tetkik etmek üzere buraya gelmiştir. Alınacak tedbirler sayesinde bu işe bir çare bulunacağı ümit edilmektedir.

Izmitte de odun fiyatları yükseldi

Izmit, (TAN) — Geçen senelerde bu mevsimde Izmitte her gün 300-500 ve daha fazla araba odun gelirken şimdi günde ancak 3-5 araba gelmektedir. Fiyatlar da geçen yıllardakinden dört misli pahalıdır. Vaziyet böyle devam ederse, fakir halk, hattâ orta halliler bile bu kış odun ve kömür alamayacaklardır.

Zorla Kız Kaçırılmış

Veziirköprü, (TAN) — Bakia köyünde müteveffa İzzet kıza Sanıye, Ahmet oğlu Mahir tarafından kaçırılmıştır. Mahir tevkif olmuştur.

Yakın tarihimizin Bize verdiği İlhamlar

(Başı 5 incede)

geçmişti. Bu hal bize şu düsturu hatırlatır, devlet hayatı, bütün kültür müesseselerine müsbet veya menfi tesir yapar.

Osmanlı imparatorluğunda bu devlet idaresi hayatı iyi olduğu zaman bütün diğer içtimai ve iktisadi müesseseler müsbet sahada ilerlemiş, bilâkis devlet hayatındaki durgunluk ve gerileme inkıraz devirlerinde en fena tesirlerini göstermiştir.

XX inci asra girerken Osmanlı idaresindeki değişiklik cezri olmak tan yine çok uzaktı. Meşrutiyet 1914 harbini en fena şerait içinde neticelendirdi. İmparatorluğun yıkılışıma hep şahidiz. 1919 asırların zelzelesinden kurtulabilen bir Türk mevcudiyetini bu yıkıntılar içinde sapsağlam çıkabileceğini daha dört yıllık istiklâl mücadelesiyle meydana koyar. 1923 onu asil adile dünyaya tanıtırken inkılâp hayatına girişmemizi hep yaşadık ve yaşıyoruz.

Zararlı olan müesseseler islahatla değil inkılâpla faydalı hale geleceğini bize, en Büyük Türk yapılarak öğretti. Türko istiklâl veren el ona kültür hayatının her safhasında ileri gitmenin bir zaruret olduğunu öğretiyor. Yeni hayatımızın ileri gidişteki hızını tarihimizin derinliklerindeki kuvvete dayana rak alıyoruz.

Bu izahlarımla geniş çizgiler ile anlatılmaya çalıştığım "Türk Osmanlı tarihinin karakteristik noktalarına bir bakış", bize bu hakikati bildirir. Bir devletin siyasî hayatı milletinin kültür hayatına en sıkı bir surette alâkalıdır.

Kültür hayatının yani, devlet, fikir ve ekonomi sahalarında eser gösteren milletler medeniyette bir mevcudiyet olurlar. Bir de milletler daima beşer tekâmülüne uygun olarak, kendi cemiyetlerinin hayatını tanzim etmelidirler. Müstakil siyasî mevcudiyet esastır. Ancak kültür hayatında ilerleyiş bu istiklâl sağlam olarak tutmaya muktedirdir. Milleti için inkılâplar yapan Büyük Türk ona prensip olarak inkılâpçılık vasfını da verdi.

Bundan şunu anlıyoruz ki, Türk milleti ilerlemek için hiçbir engel tanımaz.

Dinamik karakterle yürüvüs, o-

tin kilosu 50, yerli peynirin kilosu 60 bir tavuk 40 kuruşa, bir kavun 25 kuruşa yükselmiştir. Nakil vasıtaları da pahalıdır.

Hükümetin, Ankara ve Zonguldak gibi pahalı şehirlerde memurlara verdiği pahalılık zammının Nazilli bölgesinde de tatbiki çok yerinde bir karar olacaktır. Bu hususta hükümet nezdinde teşebbüslerde bulunmak üzere memurlar arasında bir heyet seçilmektedir.

Memlekette bina ihtiyacının bertaraf edilmesi için inşaat kooperatiflerinin Nazillide faaliyete geçmesi, tak sitle evler yapılması ve kasabanın nüfusuna göre genişletilmesi için belediyece tedbirler düşünülmesi hayati ve mühim bir ihtiyaçtır.

Kadınlar Hamamında Cinayet

Göbektaşına Kadar Kovalayıp Öldürmüş

Antalya (Tan muhabirinden) — Ağır ceza mahkemesinde bir cinayet davasına başlanılmıştır. Hâdisiye şudur:

Kordudeli kazasının Alâeddin mahallesinden bakkal İbrahim, Selânik mühacirlerinden pehlivan Mehmetle hukuki bir akde girişmiştir. Bir müdet sonra noter senedine dayanarak 500 lira alacak davası açmış ve icra vasıtasıyla Mehmedin arsasını haczetmiştir.

Pehlivan Mehmet buna kızmış, bir gün, öldürmek kasti ile İbrahimi sıkmıştır. İbrahim, canını kurtarmak için kendisini civardaki kadımlar hamamına atmıştır. Pehlivan, hasmının peşini bırakmamış, onu göbektaşına yatırarak bıçağıle evvelâ ciğerlerini çıkarmış, sonra da vücudünü sekiz yerinden parçalamıştır.

Necati Temizözün reisiğinde bulunan ağır ceza mahkemesi, işte bu faciyanın muhakemesine başlamış ve salolun müthiş bir dinleyici tehcümüne uğramıştır. Duruşma, teşrinievvelin 6 sma kalmıştır.

Kunduz Ormanlarında Bir Kaza Oldu

Veziirköprü, (TAN) — Kunduz ormanlarında arabasına kütük doldurmakta olan Osmançıklı Tevfik'in yüzüne koca bir kütük çarpmışır. Yüzü nün muhelif yerlerinden ve sağ gözünden yaralanan Tevfik tedavi edilmek üzere Samsuna gönderilmiştir.

Kastamonu Belediye Reisi Çekildi

Kastamonu, (TAN) — Belediye Reisi Adil Yücebiyık, sıhhi sebeplerden istifa etmiştir. Yeni intihap yapılmaya kadar Vilâyet Mektupusı Tev-

Hâşiyeli GÜMRÜK TARİFESİ KANUNU

Paket Gümrüğü Müdürü Neş'et Yücelir'in en son değişikliklere göre hazırladığı bu kitap çıktı. Satış yeri: KANAAT KITAPEVİ.

Mektep, hastane ve bilûmum resmî ve hususî müesseselerin ihtiyacı olan yün ve pamuk battaniyelerle yatak takımlarının her çeşidi mağazalarımızda mevcuttur. Sultanhamam 4 — Beyoğlu 376 Tel : 20625

BURSA PAZARI: Hasan Hüsnü

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Semtimeşhur ve mahallesi	Cadde veya sokağı	Numarası	Cinsi	Muhammen aylığı Lira K.
Küçükmustafapaşa	Şerefiye.	34	Dükkan.	1 50
"	"	36	"	1 50
Çarşıda Yorgancılar.	Hacmemiş.	13	"	1 00
Çelebioğlualâ-addin.	Marpuççular.	00	Cami içinde oda.	3 00
"	Tahmis.	1—78	Arsa.	10 00
Müddeti icar: Teslimi tarihinden 938	senesi	Mayıs sonuna kadar.		
Balıkpazarı.	Değirmen		Ahiçelebi camii helâları.	40 00
Kantarçılar.	Sarıdemir camii içinde.		Helâlar.	30 00
Müddeti icar: Teslimi tarihinden 939	senesi	Mayıs sonuna kadar.		
Terkos gölü civarında Elecik Mandıra ormanı içinde Karasinan'da 13 hektar tarla.				85 00
Saymocağında Kanlıçesme civarında 2,5 hektar tarla.				10 00
Müddeti icar: Teslimi tarihinden 939	senesi	Ağustos sonuna kadar.		
Yukarıda yazılı mahaller kiraya verilmek üzere açık arttırmaya çıkarılmıştır. İstekliler 30 Eylül 937 Perşembe günü saat on beşe kadar pey paralarile beraber Çemberlitaşta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde Vakıf Akarlar kalemine gelmeleri. (6283)				

Ökonomi Bakanlığından :

Maadin nizamnamesinin 26 nci maddesi mucibince müteharrirle yalnız yüz ton için imrariye verilebilir.

Bundan fazlası için cevherlerin, taharrinin zarurî bir neticesi olarak istihsal edilmiş bulunduğu Iktisat Vekâletince tesbit olunması takdirinde imrariye verilebilir ve bu miktar iki bin tona kadar yükseltilir.

İlan tarihinden evvel yüz tondan fazla satış taahhütlerine girmiş olduklarını aranacak müteahhitlik vesikası hakkındaki talimatname dairesinde müracaatla isbat edenlere çıkarmış oldukları miktarın iki bin tonu tevavüz etmeyen kısmı için imrariye verileceği ilân olunur. (3559) (6483)

Devlet Demiryolları 9 cu İşletme Direktörlüğünden :

9 uncu İşletme Sirkeci Deposuna 31. V. 1939 tarihine kadar gelecek olan 38.000 ton kömürün Vagondan yere tahliyesiyle istifi ve aynı miktar kömürün yerden makinelere tahmil işi 15.200 lira muhammen bedelle 12. X. 1937 Salı günü saat 15.30 da kapalı zarf usulüyle Sirkeci'de 9 uncu işletme binasında eksiltme Komisyonunca ihale edilecektir.

Bu işe girmek isteyenlerin 1140 lira muvakkat teminatla kanunun tay ettiği vesikalari, Nafia işlerine ait eksiltmelere girmek isteyenlerden aranacak müteahhitlik vesikası hakkındaki talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar İşletme binasındaki Komisyon reisiğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme Dairesinden ve Sirkeci'de İşletme Komisyonundan dağıtılmaktadır. (6470)

SATILIK VAPUR

Deniz Yolları İşletmesi Müdürlüğünden:

İdaremizin Şilep olarak kullanılmaya elverişli olan "Vatan" vapuru pazarlıkla satılacaktır.

Pazarlık 1 Teşrinievvel 1937 günü saat 15 de İdaremiz Levazım sefliginde yapılacaktır.

Şeraihi öğrenmek isteyenler hergün levazım sefligimize müracaat etmelidir. (6499)

Türk Hava Kurumu BÜYÜK PİYANGOSU

6. cı keşide 11 Birinciteşrin 937 dedir.

Büyük İkramiye: 200.000 Liradır...

Bundan başka: 40.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (200.000 ve 50.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

DIKKAT:

Bilet alan herkes 7/Birinciteşrin/937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır.

Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakıt olur...

ŞAH İSMAİL

No. 75

Yazan : Ziya Şakir

Şah İsmailin Ordusu Çaldıranda Yerleşiyordu

Demişti.

Selimin etrafında, ordunun ulemasından, şeyhlerinden, müneccim ve kâhinlerinden mürekkep bir hal ka çevrilmişti. Ve bu sema hâdisesi, şöylece tefsir edilmişti:

— Sultanım!. Malûmu şahenenizdir ki, İraniler, minelkadam güneşe taparlar. Hattâ, devletin resmî mühürü üzerinde bile güneş resmî mahkûktur. (İlmi şerif) in ahkâmına nazaran; İran devleti ile cenk üzere iken güneşin tutulması, İranilerin mağlûp olacağına delâlet eder. Hiç şek ve şüphe buyurmayınız sultanım. Şu semavi müjdeye nazaran Şah İsmailin ikbalî şemsi de sizin karşınızda küsufa uğruyacak.. ona mukabil sizin istikbalî hürşidiniz bir kat daha parlıyacak.

Denilmiştir.

Talihin ne garip bir cilve ve tesadüfî eseridir ki; bu tabii (hâdisesi semaviye) yi bu suretle tefsir eden ulema, şeyhler, müneccim ve kâhinler zümresi henüz Selimin etrafından dağılmadan; atı bembeyaz köpükler içinde kalmış olan bir süvari Selimin önüne kadar gelmiş.. atından atlayıp Selimin üzüngününü öperek:

— Müjde Sultanım!.. (Beyazıt kalesi), asakiri şaheneniz tarafından zaptedildi. Kalenin burcu üzerine, mübarek sancağımız dikildi. Şeh-süvaroğlu Ali Bey kulunuz; hâkî-payı şerifinize yüzünü gözünü süriyor.

İşte.. Semadaki küsufun, neye delâlet ettiği tahakkuk etmişti. Demek ki, şu anda güneşin tutulması, Selimin Şah İsmail'e galebe edeceğine, semavi bir müjdeden başka bir şey değildi.

Selim, derin bir sevinç içinde titremiş ve:

— Yolumuza, devam...
Emrini vermişti.

Çaldıran Sahrasında

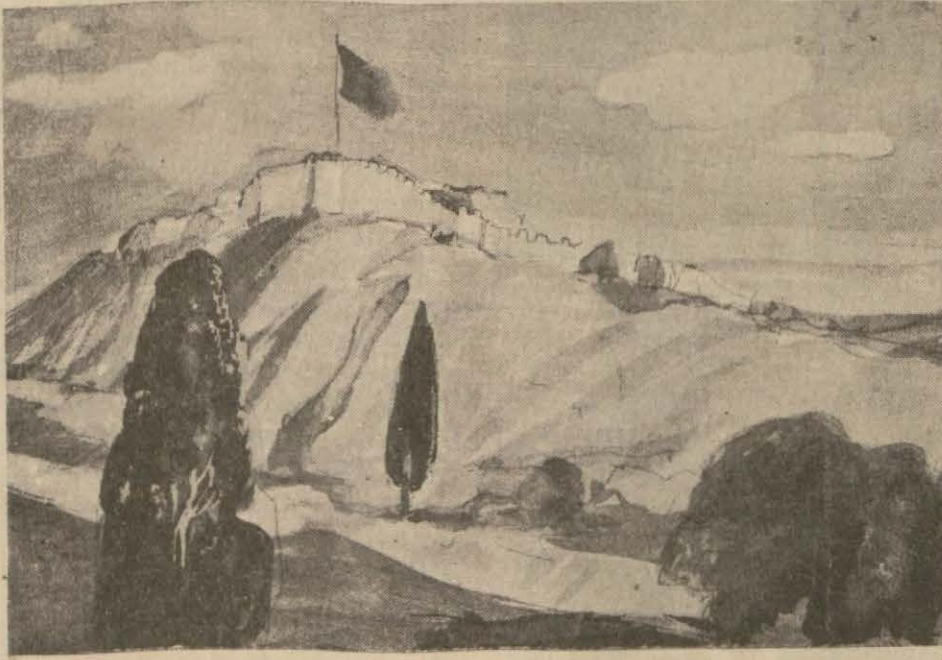
Şah İsmail; tam vaktinde gelerek Çaldıran sahrasına hâkim tepeler üzerine yerleşmişti. Ordu, mükemmeldi. Mevcudu, seksen bini geçen bu ordu, hemen hemen kâmilin süvariden mürekkep ti. Bilhassa on bin süvariden mürekkep olan Şahım (hassa) alayları bu ordunun en güzide kuvvetini teşkil ediyordu. Bunların başlarının daki cılızlıkten miğferler, parıl parıl parlıyor; bu miğferler üzerinde kızıl tuğlar dalgalanıyordu.

İyi beslenmiş atlara malik olan bu çevik süvariler, süratle manevra yapıyorlar; silâh olarak enli yüzü düz kılıçlar, demir topuzlar, diş budak ağacından yapılmış mızraklar, (yaya cengi) nde de çelik uçlu oklar kullanıyorlardı.

Ordunun kumandanları da; harplerde ve atlar üzerinde ihtiyarlanmış kimselerdi. Bunlar arasında, Diyarbekir valisi, Ustaçoğlu Kara Han ile, Bağdat, Meşhet, Horasan, Daman valileri ilk safları teşkil etmekteydiler.

Yüz yirmi bin süvari ve piyade den mürekkep olan Selimin ordusu, adette kendisine faik olmakla beraber; Şah İsmail, kendi ordusunu maddî ve mânevî kuvvetin den, ve bilhassa askerlerinin sadakat ve merbutiyetlerinden son derece emindi.

Yalnız Şah İsmaili düşündüren bir şey varsa o da, Selimin ordusundaki toplar ve tüfeklerdi. Şah İsmail, Selimin ordusunda böyle korkunç ve müessir bir silâh bulunduğunu - casusları vasıtasıyla pek geç haber almıştı. Onun için kendisi bu silâhtan tedarik vâkıt bulamamıştı.. Maamafih, bu silâh

kuvveti farkı bile, Şah İsmailin mânevîyatını kıramamıştı.

Selimin ordusu da, ihtiyarlı olarak ilerliyerek Çaldıran sahrasına gelmişti. İran ordusunun karşısına tesadüf eden sırtlar üzerinde yerleşmişti.

İki ordunun arasındaki mesafe, pek fazla değildi. Karşılıklı tepeler üzerinde İran ordusunun çağrıları görünüyordu; davul sesleri ve hattâ atların kışnemeleri bile işitiliyordu.

Osmanlı ordusu, Çaldıran sahrasına (920 senesi Recep ayının 2 inci, ve 1514 senesi ağustos ayının 23 üncü günü) güneş gurup ettikten sonra gelip yerleşmişti.

Selim; derhal maiyetindeki vezirleri, kumandanları, ordu erkânını çağırma davet ederek büyük bir harp meclisi aktefmişti; vaziyetî müzakereye girişmişti.

Halledilecek mesele, şu idi: — Asker, yorgundu. Bu yorgun askerle, derhal harbe girişilecek miydi? yoksa, orduya iki gün olsun istirahat ettirmek için, bir bahare ile harp kırk sekiz saat kadar tohir mi ettirilecekti?..

Başta, veziri âzam Dökekin zadesi Ahmet Paşa olduğu halde; pek liste bulunanların hepsi,

— Asker, istirahat mühtaçtır. Bir bahane icat edilip, düşman ile bir muhabereye girişmeli. Yorgun asker, bir iki gün dinlendirilmeli.

Demişlerdi.

Bu fikire, yalnız bir tek adam itiraz etmişti. O da, defterdar (Piri Çelebi) idi. Bu zat; fikrini açıkça söylemiş:

— Padişahım!.. Akıncıların, ve Yeniçerilerin büyük bir kısmı, Şah İsmailin mezhebine saliktir. Bunlara, düşüncece kadar vakit bırakmadan, düşmana hücum etmelidir. Olabilir ki; mezhep gayreti ile, düşman tarafına geçiverirler.. Geçmeseler bile, isteksiz harbederler. Buna meydan kalmamalıdır.

Demişti.

Selim; Piri Çelebinin bu mütaleasından çok hoşlanmıştı.

— İşte.. En doğru sözü, sen söyledin. Ne yazık ki, henüz vezir değilsin: Asker, bu gece istirahat edecek.. Yarın sabah güneş doğarken, düşmana hücum edilecek.

Diye bağırmişti.

Selim, o gece bütün harp tertibatını hazırlamıştı.. Kafası yolda kesilen (Hemdem Paşa) nın yerine tayin edilen Zeynel Paşa ile (Sinan Paşa) nın kumandası altında bulunan Anadolu süvarileri sağ cemahta; Rumeli Beylerbeyi Hasan Paşanın kumanda ettiği Rumeli süvarileri de sol cemahta bulunacaktı. Rumeli ve Anadolu azapları da, iki cemahta taksim olunmuşlardı. Yeniçeriler, merkez kuvvetini teşkil edeceklerdi. Bu kuvvetin başına bizzat Selim geçecekti.. Sadrazam, Dökekin oğlu Ahmet Paşa ile, vezir Hersek Ahmet ve vezir Mustafa Paşalar, Padişahın maiyetinde bulunacaklardı.

Arabalarla develer, Yeniçeriler

rin önüne getirilecek; orada yan yana dizilerek, bunlardan mürekkep bir siper teşkil edilecekti.

Toplar, iki kısma ayrılacaktı. Bir kısmı, sağ cemahtan, diğer kısmı da sol cemahtan gerisinde bulunacaktı.. zincirlerle birbirine bağlanacak olan bu topların önünü, piyade olan azap askerleri setredeceklerdi. Bu azaplar, kendilerine emir verilinciye kadar mevkiilerini muhafaza ederek, tam topların ateş edecekleri zaman, derhal topların gerilerine çekileceklerdi.

O gece hiç kimse uyumamış.. Ordu, bu şekilde yerleştirilmişti. Şu anda Selimin maiyetinde bulunan bu büyük ordu; seksen bini süvari olmak üzere - tam yüz yirmi bin nefer muharipten mürekkepti.

(Arkası var)

LOKMAN HEKİMİN ÖGÜTLERİ

Ağrı Nasıl Geçer ?

Hastalıktan gelen ağrının büsbütün geçmesi, tabiidir ki, hastalığın büsbütün geçmesine bağlıdır. Hastalık bitince ağrı da kendi kendine biter. Fakat hastalığın büsbütün geçmesi de az çok uzun bir vakte bağlıdır. Birçoğunun muayyen müddetleri vardır. O müddet geçmedikçe hastalığın iyi edilebilmesi mümkün olamaz. O vakte kadar belki hasta ağrıdan, ızdırandan kurtulmak ister. Onun içindir ki, hekimliğin mühim bir vazifesi - belki en mühim vazifesi - her vakit hastaları ızdıratlarından kurtarmaktır.

Hekimlik bir taraftan hastalıkları kökünden iyi etmek vazifesile meşgul olduğu gibi, bir taraftan da hastalık büsbütün kayboluncuya kadar hiç olmazsa hastayı ızdıratından kurtarmak vazifesini unutmamış ve bu yolda muvaffakiyetini temin edecek birçok vasıtalar bulmuştur.

Ağrıyı geçirmek için bulunan vasıtalar arasında en mühim icat şüphesiz - herkesin bildiği - küçük sıringadır. Pravaz adında sunî kol ve bacak yapan bir adamın icat ettiği o küçük sıringayı bir taraftan takdis edeceğine sevmek, bir taraftan da ona lânet etmek lâzımdır. Çünkü onun içerisine, ağrıyı geçirmek, insanı uyutmak hassasını haiz olan maddenin mahlûlünden bir parça koyup ta etle deri arasına sırmaya edince, bu mahlûlün tesirine dayanabilecek ağrı pek az bulunur.. Fakat bu maddeler ağrıları geçirdikten başka insana bir de büyük keyif verirler. Bu keyfi bir kere tatmış olan insanlardan bazıları ağrıları olmadıkları vakitlerde de o sıringayı sırf keyif duymak için tekrar ederler. Onun tiryakisi olurlar. Sıringayı tekrar etmezlerse ağrıdan başka türlü bir rahatsızlık

Sunî İpekten Yapılan Kumaşlar

İpekli kumaşların standardı hakkındaki talimatnameye göre, şehrimizde tetkiklere devam ediliyor. İpekli kumaş fabrika ve imalâthanelerinde ipekli kumaşların dokuları arasında tabii ipekle karıştırılmış sunî ipekte bulunduğu dikkati çekmiştir.

Halbuki, yeni talimatname, ipek kumaşçılığı sanayiini bazı kayıtlara tâbi tutmaktadır. Müessese sahiplerinin itirazları üzerine, bu kumaşlara, tabii veya sunî ipekten mamul olduklarına dair birer etiket konulması kararlaştırılmıştır.

Borsadaki Muameleler

Dün borsamızda muameleler gevşek geçmiştir. Bir miktar Ergani tahvili üzerine iş olmuş, bu tahviller 96 liradan 96,25 liraya çıkmıştır. Anadolu demiryolları müessisleri 41,70 liradan satılmıştır. Paristen Ünitürk üzerine telgraf gelmiştir. Sabah 13,85 liradan açılan borsa, öğleye kadar on kuruş yükselerek 13,95 lirada kapanmıştır. Aslan çimentosu da on kuruş kadar yükselerek 10,75 liradan muamele görmüştür. Merkez Bankası bir sterlin için alış 625 ve satış 627,75 kuruş fiyat tesbit etmiştir. Londra borsası bir sterline 144,65 frank fiyat bildirmiştir.

E K O N O M İ

FINDIK KONTROLÜ Yeni Nizamnamenin Tatbikına Geçildi

Zahire Borsasında Satışlar Gevşek Geçti,
Haydarpaşa Silolarında Yer Yok

Fındıklarımızın kontrolü için hazırlanan yeni fındık nizamnamesi, dünden itibaren tatbik edilmiş ve başlanmıştır. Borsaya dahil bulunan fındık piyasası, dün yeni nizamnameye göre açılmıştır. Alıcılar, bu ehemmiyetli fındık ihracatımızın esaslı bir kontrol altına alınmış olmasından memnundurlar.

Haydarpaşa silolarında
boş yer kalmadı

Dün şehrimize piyasa için otuz yedi vagon buğday, yirmi vagon arpa ve bir vagon çavdar gelmiştir. Ziraat Bankası namına da ayrıca 23 vagon buğday getirilmiştir. Dün ancak iki vagon buğday satılmıştır. Piyasa gevşek kapanmıştır. Haydarpaşa silolarında boş yer kalmadığından tüccarlar mal almak istememişlerdir. Bu yüzden fiyatlar da biraz düşmüştür. Buğdaylar üzerinde iş olmamış gibidir. 1—2 çavdarı ekstra ekstra Polatlılar 3—4 gün evvel 6,22 kuruşken dün 6,12,5 kuruşa bırakıldığı halde satılmamıştır. Sıra mallarımıza ise hiç kimse alıcı çıkmamıştır. Geçen hafta gibi bir hafta pazartesi gününe kadar mühim miktarda buğday devredilmiştir.

Dün öğleden sonra gelen mallar bugün ve yarın sabah gelecekler ile yüz vagonu bulacak ve belki pazartesi fiyatlar biraz daha düşecektir. Arpa da gevşek satılmıştır. 4,15 kuruşluk arpa ancak 4,12,5 kuruş fiyat bulabilmiştir.

Mezbahada Satışlar

Dün mezbahada hayvan borsasında yapılan hayvan satışlarında kilo orta fiyatla 19,15 kuruştan 1384 Karaman koyunu, kilosu 19,46 kuruştan 243 dağlık, 19,29 kuruştan 718 kuzu, 12,82 kuruştan 66 keçi, 15 kuruştan 4 oğlak, 12,86 dan 59 öküz, 14 ten bir inek, 15 ten üç dana, 9,06 dan 18 manda ile 14 kuruştan bir malak satılmıştır.

Adapazarında Arazöz

Adapazarı (TAN) — Belediye 6400 liraya yeni bir arazöz satın almıştır.

BORSA

25 Eylül CUMARTESİ

PARALAR

Sterlin	625,—	630,—
Dolar	123,—	127,50
Fransız Fr.	82,—	88,—
Liret	110,—	115,—
Belçika Fr.	80,—	84,—
Drahmi	18,—	23,—
İsviçre Fr.	570,—	580,—
Leva	20,—	23,—
Florin	65,—	70,—
Kron Çek	74,—	84,—
Şilin Avusturya	21,—	23,50
Mark	28,—	31,—
Zloti	20,—	23,—
Pengo	21,—	25,—
Ley	12,—	14,50
Dinar	48,—	52,—
Kron İsveç	30,—	32,—
Altın	1060,—	1065,—
Banknot	260,—	261,—

ÇEKLER

Londra	628,—	628,—
Nevyork	0,7877	0,7875
Paris	23,0325	23,0325
Milano	14,9682	14,9682
Brüksel	4,6825	4,6825
Atina	87,0225	87,0225
Cenevre	3,43	3,43
Sofya	63,6942	63,6942
Amsterdam	1,4250	1,4250
Prag	22,5915	22,5915
Viyana	4,1688	4,1688
Madrid	11,7038	11,7038
Berlin	1,9637	1,9637
Varşova	4,1735	4,1735
Budapeşte	3,9810	3,9810
Bükreş	107,0063	107,0063
Belgrat	34,955	34,955
Yokohama	2,7356	2,7356
Moskova	20,3375	20,3375
Stokholm	3,0884	3,0884

—

—

—

—

—

—

—

Japonya ile Ticaretimiz

Japon İthalatçıları Tuz Alımına Başladılar

Japonya ile yaptığımız yeni anlaşma üzerine Japonya'nın memleketimizden mühim miktarda tuz, pamuk ve zeytinyağı aralacağı haber veriliyor. Nitekim, Japon ithalatçıları namına İzmir tuzlularından tuz almına başlamışlardır.

Japonya ile yapılacak ticaret işleri mal takası üzerinden yürütülecektir. Ancak Japonyadan Türkiye'ye ithal edilecek Japon mallarının kıymeti, Japonya'ya ithal oluncak Türk mallarının kıymetinin yüzde doksan beşine müsavi olacaktır. Aradaki yüzde beş fark memleketimize serbest döviz olarak getirilecektir. Japonya'ya ihracat yapılmadan evvel memleketimize hiçbir Japon malı getirilemeyecektir. Japonya'ya ihracat etmemiz maddelerin ehemmiyetli olanları geçen senenin istatistiklerine göre, bir buçuk milyon lira kadar tutmaktadır. Bu maddeler arasında afyon, pamuk, tiftik, zeytinyağı gelmektedir. Japonlar geçen sene 109 bin tona yakın Türk tuzu, iki milyon yedi yüz bin kilodan fazla pamuk ve 141 bin kilo kadar zeytinyağı satın almışlardır. Bu sene bu miktarların artırılacağı söyleniyor.

ZAHİRE BORSASI

25-9-937

FIYATLAR

Cinsi	Aşığı		Yukarı
	K. P.	K. P.	
Buğday yumuşak	5 30	6 5	
Buğday sert	5 10	5 15	
Arpa	4 10	4 16	
Çavdar	4 27,5	—	
Yulaf	3 20	—	
Kuymemi	7 22,5	—	
Keten tohumu	10	—	
Nohut natürel	5 22,5	—	
Susam	17	—	
Tiftik mal	135	—	
Peynir kaşar	45	46	

GELEN

Buğday	1028	Ton
Arpa	420	Ton
Çavdar	15	Ton
Un	110	Ton
Yapak	20¼	Ton
Susam	48	Ton
Nohut	36	Ton
Kepek	50¾	Ton
Mercimek	15½	Ton
Tiftik	18	Ton

GİDEN

Tiftik	112½	Ton
Yapak	194¼	Ton
İç fındık	13	Ton
Razmol	399	Ton
Un	39¾	Ton
Susam	24½	Ton
K. fındık	10	Ton

DIŞ FİYATLAR

Buğday: Liverpool	6,22	K.
Buğday: Şikago	4,92	K.
Buğday: Vinipek	5,93	K.
Arpa: Anvers	5,29	K.
Mısır: Londra	4,—	K.
Keten T.: Londra	8,26	K.
Fındık G.: Hamburg	94,71	K.
Fındık L.: Hamburg	94,71	K.

Başvekâlette Kat'î Değişiklik

(Baş 1 incide)

Böyle yüksek bir kıymetten memleket bundan sonra da elbette istifade edecek, İsmet İnönü de hangi mevkiye bulunursa bulunsun memlekete faydalı olmak için son nefesine kadar aynı tükenmez şevk ve heyecanla çalışacaktır.

İktisat Davaları

Fakat tekâmülümüzde öyle bir merhaleye gelinmiştir ki, serdeki fidanı açık havaya çıkarmak, geniş bir surette dal budak sahibi olmasına imkân hazırlamak icap etmiştir. Bir büyük asker ve diplomata ihtiyaç gösteren makam, bu yeni devrede bir iktisatçıya lüzum göstermiştir. En kestirme yol, bu iktisatçıyı doğrudan doğruya iş başına getirmek, para, ziraat, iktisat şeklinde olan memleket davalarıyla yeni bir tarzda ve yeni usullerle uğraşmasına imkân bırakmaktır.

İşte Başvekâletteki değişiklik saiklerini bu yolda tahmin etmek cazizdir. Dedikimiz gibi bunda inkılâp cephesindeki kıymetli çalışma arkadaşları arasında en küçük bir ahenksizliği hatıra getirecek hiçbir nokta yoktur.

Celâl Bayar Meclis açılma, Vekil arkadaşlarını seçecek ve yeni Vekiller Heyetinin listesini hazırlayacaktır. Şimdiden bu hususta tahminlere girişmek pek mevsimsiz olur.

Mussolini Munihte

(Baş 1 incide)

raz başbaşa kalabilmişler ve konuşmuşlardır. Yemek Nasyonal Sosyalist sarayında yenmiştir. Yemekten sonra, Mussolini, Nazilik uğrunda ölenlerin mezarını ziyaret etmiştir.

Mussolini, Hitler'e şimdiye kadar kimseye verilmemiş olan "Faşizm fahri onbasısı", unvanını vermiş, Hitler de buna karşılık Duçeye Alman kartalı murassa altın nişanını vermiştir.

Mussolini manevralarda

B. Mussolini akşam saat 19,15 te yandıki zevatla Şimalde Alman manevralarında bulunmak üzere hususî bir trenle Münih'ten ayrılmış, Hitler ile Parti erkânı kendisini uğurlamışlardır.

Mülakatın Alman matbuatındaki akisleri

Berlin, 25 (A.A.) — Alman gazeteleri müttelifan başmakalelerini B. Mussolini'nin ziyaretine tahsis etmekte ve Hitler'in misafirini hararetle selâmlamaktadır.

Voelkischer Beobachter diyor ki: "Hitler ile Mussolini arasında yapılacak mülakatın asil ehemmiyeti bugün Avrupada daha ziyade kendini hissettirmek olan duyguların her iki memleket için de müsterek bulunduğunu gösterecek olmasındadır.

Berliner Lokal Anzeiger şöyle yazıyor:

"Hitler ile Mussolini yeni bir nizâm ve yeni bir ahenk yolunda yapılmış olan inkılâbın âmilleri bulunuyorlar. Bunlar muzaffer olmakla yalnız kendi milletlerini kurtarmakla kalmamışlar, aynı zamanda yeni bir Avrupanın da esasını kurmuşlardır. Bunun içindir ki, iki devlet reisi arasında ziyaret hakkı bir sulhün daha geniş bir tahakkukuna doğru yeni bir merhale teşkil edecektir.

Berlinde yeni protokol imza edilmeyecek

Roma, 25 (TAN) — İtalyanın en salâhiyetli muharriri sayılan Sinyor Gayda, Münih'ten telefonla Jurnal Ditalia gazetesinde yazdığı bir makalede Sinyor Mussolini'nin Almanya ziyareti esnasında hiçbir yeni protokol imza edilmeyeceğini anlattıktan sonra demokrasi dünyası tarafından yapılan türlü türlü propagandaların mânâsız olduğunu, mülakatın daha geniş bir Avrupa anlaşmasına imkân vereceğini anlatmakta ve mülakatlar, ziyafetler esnasında söylenen nutukların bunu ifade edeceğini söylemektedir.

Bu makaleye göre, Mussoliniye eşsiz resmi kabul yapılmıştır. İki şef arasında yapılan görüşmeler iki rejime karşı herhangi bir teşebbüsün memleketin müsellâh kuvvetlerle karışılacağını göstermiştir. İki memleketin bütün hedefi, her hususta müsavî muamele görmekten ibarettir. Bu müsavî muameleyi temin etmişler düşünmek mecburiyetindedirler.

DOKTOR

Nâzım Şakir

Sevahatten avdet etmiştir.

Üçüncü Tarih Kongresi Dün Çalışmalarını Bitirdi

(Baş 7 incide)

Kongreye iştirak eden âlimler söz aldılar

Hece sarasile âlimleri söz istiyen on iki milletin adları şunlardır:

Almanya, Avusturya, Çekoslovakya, Fransa, İngiltere, Lehistan, İtalya, Macaristan, İsveç, Romanya, Yunanistan, Yugoslavya. Misafir bilginlerden Çekoslovakya üniversitesi profesörü Rypka ile İtalyan profesörü Rossi sözlerini tamamen, Macar âlimi profesör Zessi de kısmen türkçe söylediler. Üçü de sürekli alkışlar topladılar.

Başkan ilk sözü, Almanya namına profesör Hartmann'a verdi. Profesör, kendilerine gösterilen emsalsiz misafirperverlikten dolayı teşekkür ettikten sonra tarihi âbidelerin kendilerinde uyandırdığı hayranlığı kayıt, fakat ondan daha derin olan ve devlet reisimizin son senelerdeki idaresi altında tahakkuk eden değişikliklere olan hayranlıklarını tebarüz ettirdi.

Profesör, kongrenin kendi şahsî mesalleri sahasında tarih ile uğraşan ilim adamlarına yeni bir istikamet verdiğini ehemmiyetle kaydettikten sonra kongreyi hazırlamak için sarfolan mesaiyi ve elde edilen neticeyi ve onun kıymetini takdirlerle tebarüz ettirdi ve dedi ki:

"Eğer teşekkürümüzü kelimelerden başka bir şekilde de ifade edebilirsek kendimizi bahtiyar adde bileceğimize emin olabilirsiniz. Türk tarihini daha derin anlamak için hepimiz candan gayret edeceğiz, bunu size vâdediyorum."

Profesör Menglin kürsüde

Başkan bundan sonra profesör Menglin'e söz verdi. Profesör Menglin, Türk Tarih kurumuna, Büyük Cümhurreisine, kendilerinin davetinden dolayı teşekkür ettikten sonra Türkiye'de gördükleri büyük terakkî eserlerinin üzerinde hâsıl ettiği hayranlığı ve derin intibar kaydetti.

Türk tarihinin cihan tarihini büyük bir tekmülle sevkeden bir kudret olduğuna şüphe edilemeyeceğini ve kongrenin büyük bir ilmi hâdise olduğunu söyledi.

Bundan sonra Çekoslovakya namına profesör Rypka, türkçe olarak söylediği ve çok alkışlanan nutkundan Avuranın en eski üniversitesi olan Şarl üniversitesiyle Çekoslovakya Şark enstitüsünün hürmet ve sevgilerini büyük kongreye sunmaya kendisini memur ettiklerini ve burada bu vazifeyi ifa edeceğini söyledikten sonra dedi ki:

"Şimdiye kadar koyu karanlıklar içinde kalmış bazı meseleler aydınlanmaya başlamıştır. İmparatorluk devri bu meselelerin haline yardım edemedi. Ancak Türkiye Cumhuriyeti münevver hükümeti ve bilhassa Reisicumhur sayesinde ki, hakiki ve ilmi bir tarih, yüksek himaye ve irtisatları altında inkişaf edebilir."

Profesör sözlerini şöyle bitirdi: "Yaşamın ikinci Türk Tarih kongresi, yaşamın sefeli ve halefi."

Fransız profesörünün güzel temennileri

Bundan sonra kürsüye gelen profesör Delaporte, Fransız profesörleri namına kongreye teşekkür ettikten sonra kongrenin muvaffakiyetini ve mesaisinin ehemmiyetini temin için sarfedilen büyük gayretlere hayranlığını gösterdi ve bu mesaiyi fevkalâde takdir ederek sözlerini şöyle bitirdi:

"Büyük bir babalık sevgisi ile kurumun ve kongrenin çalışmalarını takip edene dönerek, bütün vatandaşlarımızın derin saygı ve sevgilerini arz etmekle şeref kesbediyorum ve kendisine eski Eti şefine söylenen şu sözlerle hitap ediyorum:

"Bay Başkan Atatürk. Sizin, şahsınızın, evinizin, etrafımızda bulunanların ve memleketimizin işleri rast gitsin..."

Yakın Şark'taki tarih tetkikleri

Profesör Delaporte'dan sonra kürsüye gelen Oksford üniversitesi profesörlerinden profesör Mayres, kürsüde İngiltere namına şu sözleri söyledi:

"Uzun senelerdenberi seyyahlar ve aracılar yakın şarkta yaptıkları tarih ve arkeoloji tetkiklerinde Türk dostlarından yardım ve sıcak bir ka-

Dünkü toplantıda söz alan hatipler

bul gördüler. Türk Tarih kurumunun tertip ettiği ve büyük bir misafirperverlik havası ve muhteşem bir muhit içinde cereyan eden bu kongrede birçok diyarlardan gelen âlimler toplandılar ve tetkiklerini ortaya koydular.

Kongrenin İngiliz azaları, Türk Tarih Kurumuna ve onun hâmisî olan Atatürke, kalpten gelen hayranlıklarını ve şükranlarını sunan ve ilmin terakkisi ile beraber yürüyen büyük saadeti dilerler."

Diğer profesörlerin sözleri

Daha sonra, Lehistan namına profesör Orzevskaî, İtalya namına prof. Rossi söz aldılar. Rossi türkçe söylediği nutkunda dedi ki:

"Türk Tarih kurumunun mevzu lardan ilimler için beslediğimiz sevginizeden dolayı, kurum tarafından davet olunarak biz İtalyan bilginlerinin geniş ailesinin üyeleri olduğumuz itibarıyla, onların namına da teşekkürler takdim ederim. Biz, onlara, Atatürk Türkiye'sinde ilmin ne kadar takdir edildiği ve insanîyetin müşterek tarihi ile ulusların mütebadil münasebetlerini âlakadar eden sahalarda İtalyan, bütün dünyamızın bilginlerinin yardımlaşmaları için ne kadar geniş bir meydan bulunduğu dair haber vereceğiz."

Macar profesör B. Comte Zici, İsveç namına profesör Person, Romanya namına Profesör Nester, Yunanistan namına Profesör Marinatos da söz alarak kongrenin muvaffakiyetini takdir ve tebrik ettiler.

En son olarak Yugoslavya namına Profesör Fehim Bayraktaroviç kongrenin büyük ve verimli mesaisini kaydetti ve Türk Tarih kurumuna isticbal için en güzel muvaffakiyetler diledi.

Profesörler sözlerini bitirdikten sonra Türk Tarih Kurumu Sekreteri Profesör Muzaffer Göker, kürsüye geldi ve 26 Eylül 1937 dil bayramı olduğu için kongre namına bu bayramın kutlanmasını teklif etti.

Bu teklif ittifakla kabul edildikten sonra kongre başkanı bitirme nutkunu söyledi ve ikinci tarih kongresi ni kapadı.

Başkanın kapanış nutku

Bundan sonra, başkan Saffet Arıkan kapanış nutkunu okudu ve dedi ki:

"Türk Tarih Kurumunun ikinci kongresi çalışmalarını şu anda sona erdirmiş bulunuyor.

Bir çok emeklerle ve derin etütlerle hazırlanmış olan bu cihanşümul ilmi mevzuları, büyük bir vukuf ve

vuzuh ile, teşrih edenlere ve bunları en yüksek bir âlâka ile dinliyenlere Türk kültürü ailesi adına, teşekkür etmek, yapılması bana müstesna zevk veren bir ödevdir.

Hangi milletten olursa olsun, bütün ilim adamlarının beşer saadetine hizmet etmeleri hakkında, ilkin yaptığım temennimin bu kongrede çok geniş bir sahada tecellisini görmekte cidden bahtiyarım ve ilmi âhlâka bu kadar âsil duygular ve insanî fikirlerle örnek veren sayın âlimlere şükranlarımızı ve saygılarımızı sunmakla bahtiyarız.

Söz alan ve dinliyen üyelerinin çok şahsiyetleri ve izah edilen mevzuların derinliği itibarıyla, bu kongrenin, ilim tarihinde geniş bir adım olduğunu söylemek ve bilmek, hepimiz için iftihara değer bir neticedir.

Açılışındanberi, eşsiz varlığı ile kongreyi şereflendiren ve koruyan Atatürki hepimiz ve hepimiz adına sarsılmaz bağlılığımızı ve en derin tazim ve minnetlerimizi sunarak kongreyi kâtiporum."

Bütün kongre azaları ayağa kalkarak vedüi heyecan içinde Ulu Önderi tükenmeyen alkışlarla alkışlamış, ve kongre bu suretle sona ermiştir.

Atatürk Bay ve Bayan Pittard'ı kabul ettiler

Tarih kurultayının son toplantısından sonra Büyük Şef Atatürk, İsviçreli profesör B. Pittard'ı kabul buyurmuşlardır.

Profesör Pittard, bu mülakattan sonra kendisiyle görüşen bir muharirimize şunları söylemiştir:

"Büyük Şef Atatürk tarafından kabul edilmek şerefine nail olduğum için şu anda ki sevinç hislerimi şimdi anlatabilecek kadar heyecansız değilim. Bence dünyanın en büyük adamı Atatürktür. Onu, din çok kudretli bir asker olarak tanımış ve takdir etmişim. Yine onu bugün en büyük inkılâpçı, dış ve iç işlerinde en yakından ve çok geniş bir vukufu âlakadar olan en büyük devlet adamı olarak görüyorum. Onunla ne kadar iftihar etseniz azdır."

Tarih Kurumunun faaliyeti hakkındaki intibaları

İsviçreli profesör bundan sonra Tarih Kurumu faaliyeti hakkında da demiştir ki:

"Türk Tarih Kurumu çok iyi çalışıyor. Kısa zamanda elde ettiği neticeleri burada büyük bir hayranlıkla gördük. Tarih kurumunu bu meseleleri çalışmalarıla bütün dünya ilim âlemine en büyük yardımı yapmaktadır. Bu defa tarih kurultayı için memleketinize gelişim benim için çok istifadeyi oldu. Memleketime dönerken buradan fevkalâde güzel intibalarla ayrılacağım."

Hediyelerle Döner Heyet

Londra, 25 (TAN) — İtalya tarafından İmam Yahya nezdine gönderilen heyet, İtalyan Krallık Hanedanına, Sinyor Mussoliniye, ve Kont Cianoya ait hediyelerle geri dönmüşür. İtalyan heyeti, Eritre Valisi riyasetinde idi.

Vezirköprüde Park ve Spor Sahası

Vezirköprü (TAN) — Kasabamızın ortasında ve en kıymetli yerinde bulunan on hektar büyüklüğündeki eski mezarlığın caddeye bakan kısmı güzel bir park haline getirilmiş, etrafı alçak beton duvar ve bunun üstü tül kafesle çevrilmiştir. İçine bir de havuz yapılmıştır. Arka kısmı da spor sahası haline getirilmiştir.

Tarsusun Baklavası Şöhret Kazanıyor

Tarsus (TAN) — İzmirden mühim miktarda baklava istenilmiş ve hazırlanarak montazam ambalajlar için gönderilmiştir. Tarsus baklavasının şöhreti gittikçe artmakta, eskiden çok aranan Berut baklavasının yerini tutacağı ümit edilmektedir.

Yüksek Mühendis Mektebi Direktörlüğünden :

937 — 938 tedarik senesi için mektebe girmek isteyenler arasında yapılacak müsabaka imtihanları Eylülün 28, 29, 30 uncu Salı, Çarşamba Perşembe günleri icra kılınacak ve imtihanlara saat 9 da başlanacaktır. Bu hususta fazla malûmat almak isteyenlerin tatil günleri hariç olmak üzere hergün saat 9 — 12 ve 13 — 16 arasında İdareye müracaatları. (6074)

Bir Haftalık Tarih

Bu hafta Avrupada çok dikkate değer inkışaflar görülmüştür. Nyon mülakatında varılan kararlar, Akdenizde açık korsanlık şekline kadar ilerliyen asayişsizliği durdurmuş ve bu cihetten havayı düzeltmiştir.

Fakat buna karşı İtalya ve Almanya'yı küskün bir mevkie düşürmüştür. Hitler ile Mussolini arasında hazırlanan mülakat neticesinde bu küskünlük ya ileri gidecek veya umumî anlaşmaya müsait bir hava doğacaktır.

Eden, bu mülakatın arifesinde İngilterenin siyasetini apaçık bir surette ifade etmeye ihtiyaç duymuştur.

Eden'in Cenevrede söylediği nutka göre İngiltere silâhları azaltmak ve tahdit etmek yolunda her harekete candan karşıdır. Fakat böyle bir hareket mümkün olmazsa, bütün imparatorluk her türlü vasıta ve imkânlarla silâhlanmaya devam edecektir. İngiltere anlaşmak taraftardır, fakat harp yolunda gidilmek istenirse Avrupanın tutuşmasına mâni olmak için her şeyi yapacaktır.

Eden, harp fikrinde bulunmaları açık bir dille ikaz etmiştir. Demmiştir ki: "Harp kâr getiremez. Dahilde veya haricte başgösterecek her türlü ihtilâflar bir memleketin hayat seviyesini düşürür. Birlik, bunun aksine olarak seviyeyi yükseltir."

Eden, bundan sonra anlaşma yollarında müsbet bir adım atmıştır ki, o da kendi kendini idare etmeyen İngiliz müstemlekelerinde imparatorluk malları için kurulan tercih sistemini tadil etmektir. Ham malzeme arayan Avrupa memleketleri bu sayede bu memleketlere ihracat yapacak ve mukabilinde ham madde almak imkânını bulacaklardır.

İlyik istidatları

Nutuk iyi bir tesir bırakmıştır. Umumiyyetle Hitler — Mussolini mülakatının arifesinde Avrupanın havasında çoktanberi görülmemiş bir iyilik vardır. Çoktanberi merakla beklenen mülakatın Avrupada bir anlaşma havası yaratacağını söyleyenler vardır.

Eski tecrübelerle göre, haddinden fazla nikbin olmak doğru olmamakla beraber ortada iyi emareler bulunduğunu da itiraf etmek icap eder. İtalyanın Cenevre'ye gönderdiği mümesil vasıtasıyla İngiliz ve Fransız devlet adamlarına yapılan temaslar, bütün âlakadamları memnun edecek neticeler vermiştir. İngiltere ve Fransa, Nyon anlaşmasını İtalyanın tam müsavati esasına üzerine tadil etmeye hazır olduklarını bildirmişler ve deniz mütehasıslarının Pariste toplantı bunu konuşmalarını teklif etmişlerdir. İtalya bu teklifi kabul etmemekle beraber İspanyaya bundan sonra bir tek gönüllü göndermeye de razı olmuştur. Fakat mevcut gönüllüleri geri çekmeye razı olmamıştır.

Bugün mevcut istidat, Avrupada umumî bir anlaşma yapmaya doğrudur. Eğer buna imkân bulunursa İspanya meselesine müşterek bir çare bulmak kolaylaşacak ve bu büyük dert ortadan kalkacaktır. Fakat bu çare bulunmazsa İspanya, iki nevi zıt menfaatlerin musademe cephesi diye zaruri olarak ortada kalacak ve hergün yeni bir ihtilâl tehlikesiyle Avrupanın sulhünü tehdit edecektir.

Uzak Şark işleri

Uzak Şarkta dünyanın en kanlı harplerinden biri devam ediyor. Bir taraftan da Cenevrede yirmi bir devletin mümesillerinden mürekkep bir encümen meseleyi masa başında tetkik ediyor. Amerika da bazı şartlar dahilinde bu encümeneye katılmaya razı olmuştur.

Harp sahalarmda Japonlar ilerlemeye devam ediyorlar. Fakat uzun ve masraflı bir harbi canları istemiyor. Şehirleri yakıp, yıkıp bir an evvel bir neticeye varmak istiyorlar. Nankine ve diğer büyük şehirlere karşı kasitleri vardır. Amerika ve diğer devletler, askeri olmaları noktalarm bombardıman edilmemesi ve hukuku düvel haricine çıkılmaması için bütün kuvvetleriyle çalışıyorlar. Japonlar buna rağmen bombardıman ederlerse ne olacak? Burası belli değildir. Fakat Garbi Avrupa ve Amerikadaki hisler o kadar şiddetlidir ki, Japonlar da tehditlerini umumî surette tatbik geçirmekte epeyce tereddüt göstermektedirler.

Ahmet Emin YALMAN

Hasan özlü unlarını yediriniz

Bebelerin ana sütünden sonra yiyecekleri gıdalar

1	Hasan	Pirinç	özü	unu
2	"	Arpa	"	"
3	"	Buğday	"	"
4	"	Mısır	"	"
5	"	Patates	"	"
6	"	Türlü	"	"

Çocukların hayatı ve tabii gıdaları

1	Hasan	Yulaf	özü	unu
2	"	Bezelye	"	"
3	"	Mercimek	"	"
4	"	İrmik	"	"
5	"	Çavdar	"	"
6	"	Badem	"	"

Kalorisi ve vitamini ve kudreti gıdaiyesi çok ve yüksek evsafa malik Hasan Özlü Unları yavruların gürbüz, tombul ve canlı ve sıhhatli olmasını temin eder. Beynelmilel sergilerde kazandığı altın madalyalar ve zafer nişanlarıyla ve birincilikle ihraz ettiği diplomalarla cihanşümül şöhret kazanmıştır. Yalnız ve musırren Hasan markasını isteyiniz.

Bütün bakkaliye ve eczanelerde bulunur.

SEFALİN

BAŞ ve DIŞ GRİP ve NEZLE ROMATİZMA

Çalışmaktan husule gelen

Bütün ağrıları derhal keser

Eczanelerden 1 lik ve 12 lik ambalajlarını ısrarla isteyiniz.

Teknik Okulu Giriş İmtihani

Teknik Okulu Müdürlüğünden :

Giriş imtihanı 4/Teşrinievvel/1937 Pazartesi günü

Universite fen fakültesi konferans salonunda yapılacaktır. Kaydolunanların fotoğrafı karnelerile o gün saat 8.30 da Fen fakültesi bahçesinde bulunmaları ve riayete mecbur oldukları imtihan talimatını öğrenmek için her gün mektebe müracaatları ilân olunur. (6456)

Bugün

Güzel musiki ve temiz hava meraklılarının gidecekleri yer

Sarıyerde CANLI BALIK

Lokanta ve Biraşanesidir.

En meşhur Rus San'atkarlarından müteşekkil Şef Petrof idaresindeki RUS BALALAIKA'nın nefis musikisini ve güzel şarkılarını dinliyerek hoş vakit geçirecektir. Her akşam zengin repertuar

Telefon: 32 - 90

Sandalya ve Mobilyanın

Hem ucuzunu, hem güzelini almak için İstanbulda Rızapaşa yokuşunda 66 No. ASRI MOBİLYA mağazasını ziyaret ediniz.

AHMET FEYZİ Tel: 23407

KANZUK Saç Boyaları JUVANTİN

KUMRAL - SIYAH

Ter ve yıkanmakla kat'iyen çıkmaz, tabii renk veren tannımsız yegâne sıhhi saç boyalarıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ BEYOĞLU - İSTANBUL

LÜZUMLU

Ve her evin demirbaş ilacı olan KARDOL bayıllara, asabi öksürüklere, sinir buhranlarına, meraklanmalara ve asabi titremelere karşı yegâne devadır.

Zührevi ve cilt hastalıkları

Dr Hayri Ömer

Oğleden sonra Beyoğlu Ağacami karşısında No. 133 Telefon:43585

Çektiği İstrabla-rın mes'ulü kendisidir **NEVROZİN**

Kaşelerini tecrübe etmiş olsaydı ona cehennem hayatı yaşatan bu muannid baş ağrısından eser kalmıyacaktı.

NEVROZİN

Bütün ıstırapları dindirir, baş ve diş ağrılarını ışıltımdan mütevellid ağrı, sızı ve sancılara karşı bilhassa müessirdir.

NEVROZİN

Mideyi bozmaz, kalbi ve böbrekleri yormaz **icabında günde 3 kaşe alınabilir.**

DİKKAT EDİNİZ

Zevcinizden evvel ihtiyarlıyacaksınız.

Bu hataya düşmeyiniz

Krem Pertev kullanarak

Yalnız Cildinizin

Size yapacağı bu fenalığı önleyiniz.

KREM PERTEV

ile cildinizin bahar hayatını idame ediniz.

DİKKAT!

Yavrularının sağlığını düşünen annelerin nazarı dikkatine:

Çocuklar için en iyi gıda ana sütüdür, fakat her hangi bir sebeple bu süttün mahrum kalan çocuklara verilecek en iyi ve mükemmel gıda Amerikada mütehasıs doktorlar nezdinde hazır lanan ve memleketimiz doktorlarımızca takdir edilen:

S.M. A. Markalı

Vitaminli Sütür, Fazla tafsilât isteyenlere meccanen literatür gönderilir. Galata posta kutusu 1255 Her eczanede arayınız

Sabah, öğle ve akşam niçin her yemekten sonra **RADYOLİN?**

Çünkü mütemadiyen ve muntazaman temizlenmiyen dişler çürümeğe mahkûmdur.

Dişler mikropların ve hastalıkların vücude ilk hücum hattıdır. Bizzat ağız ifrazatı ve yemek artıkları da dişleri aşındırır, çürütür.

Çürük dişlerin, diş etlerindeki iltihapların çıkardığı irinlerle ve müteaffin havalarm ise, mide kanserinin de dahil olduğu birçok hastalıklara yol açtığı sabit olmuştur.

Bu sebeplerle medeni cemiyet içinde yaşayan herkes çocukluğundan itibaren dişlerine azami itina göstermeğe ve hergün en az 3 defa diş macunile fırçalamaya mecburdur.

RADYOLİN

ile sabah öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa dişlerinizi fırçalayınız.

Almanca - Türkçe

MÜHİM BİR FIRMA tarafından mümkün mertebe derhal işe başlamak üzere DAIMI BİR VAZİFE İÇİN, BİRİNCİ SINIF BİR MÜTERCİM (Erkek veya Kadın) aranmaktadır. Maaş talebi ve kısaca hal tercümesini bildiren mektupla İstanbul Posta kutusu No. 35 e müracaat.

Sofraya oturma-dan evvel

Mide guddelerinin ifrazatını tahrik etmek, iştahı açmak ve iyi bir hazım hazırlamak için

En mükemmel bir kuvvet ve s hhat iksiri olan

QUINA LAROCHE

dan küçük bir kadeh içiniz

Bütün eczanelerde satılır

Istanbul Bahçekapı OROZDI - BAK Müessesatında

Pek cüzi kâr bırakan cidden ucuz fiatlarla en iyi malları bulacaksınız. İşte bazı mallarımızın fiatleri

KADIN ÇORAPLARI	42 1/2 kuruştan itibaren	OROZDI-BAK marka İPEKLİ ÇORAPLAR	95 kuruş
FANTAZI ERKEK ÇORAPLARI	25 "	ERKEK SPOR GÖMLEKLER	170 "
FİLDEKOS ERKEK FANİLALARI	70 "	ÇİFTE YAKALI GÖMLEKLER	225 "
YUN ERKEK FANİLALARI	165 "	ERKEK POPLIN PIJAMALAR	295 "
KADIN FİLDEKOS KÜLOTLARI	65 "	ERKEK FANİLÂ PIJAMALAR	350 "
KADIN KAŞKORSELERİ	40 "	İPEKLİ KIRAVATLAR	65 "
YUNLU KAŞKORSELER	115 "	HAKİKİ DERİ EL ÇANTALARI	245 "

Kadın Fantazi Bel Kemerlerin zengin ve müteahap çeşitleri 80 kuruştan itibaren

Krep Mongol 98 santim eninde Avrupa emprimesi metresi 350 kuruş

Krep Maroken 100 santim eninde " " " 475 "

Kadın, Erkek ve Çocuklara mahsus

Pardösüler - Muşambalar - Trençkotlar - Gabardinler vs. vs.